

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΤΩΝ

Πρακτικά Δεύτερης Ημερίδας

**«Κρίσιμα Ζητήματα του Ελληνισμού
της Κωνσταντινούπολης:
Προσπάθειες και τα Αποτελέσματα
προηγούμενου Εξαμήνου»**

18 Νοεμβρίου 2017

Θεσσαλονίκη

Ανακοίνωση της Ημερίδας

Το Δ.Σ. της Οι.Ομ.Κω. στη συνέχεια της 1^{ης} Ημερίδας που οργανώθηκε στην Αθήνα 29/4/2017 και είχε σκοπό την ανοικτή συζήτηση των κρίσιμων ζητημάτων που αντιμετωπίζει ο Ελληνισμός της Κωνσταντινούπολης, ανεξάρτητα που διαβεί, αποφάσισε την οργάνωση της **2^{ης} Ημερίδας το Σάββατο 18 Νοεμβρίου 2017 στην Θεσσαλονίκη.**

Η επόμενη Ημερίδα προγραμματίζεται να γίνει στην Κωνσταντινούπολη σε περίπου 6 μήνες.

Τα Πρακτικά της 1^{ης} Ημερίδας είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα της Οι.Ομ.Κω : www.conpolis.eu

Η 2^η Ημερίδα θα πραγματοποιηθεί στην έδρα της “Ένωσις Ομογενών εκ Κωνσταντινουπόλεως Βορείου Ελλάδος” (Πουланτζάκη 19, Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη).

Το Πρόγραμμα της Ημερίδας

Έναρξη 10.00 π.μ.

Χαιρετισμοί

Συνεδρία 1 (10.15 – 12.00)

Η Διαχείριση της Κοινοτικής Περιουσίας με συντονισμό μεταξύ των Ευαγών Ιδρυμάτων στην Πόλη και εκτός

Πρόεδρος συνεδρίας: **Νικόλαος Ουζούνογλου**

Ομιλίες:

Λάκης Βίγκας, «Η Ακίνητη Περιουσία της Ομογένειας, Σημαντικός παράγων για την επιβίωση».

Μιχάλης Πουσκιούλογλου, «Το Νομικό Πλαίσιο Των Μειονοτικών Βακουφιών στην Τουρκία».

Αντώνιος Παριζιάνος, «Γενικά προβλήματα των κοινοτικών ιδρυμάτων (βακουφίων) ως νομικά πρόσωπα.

Συζήτηση και συμπεράσματα.

Βράβευση του Άρχοντα της Μ.τ.Χ.Ε. Αντώνιου Παριζιάνου από την Οι.Ομ.Κω.

Συνεδρία 2 (14.00-16.00)

Δράσεις προηγούμενου Εξαμήνου

Πρόεδρος συνεδρίας: **Δημήτριος Γεωργιάδης**

Δήμητρα Δουρμάζερ, «Οι Κωνσταντινουπολίτες στην Βόρεια Ελλάδα: Δραστηριότητες της Ένωσης Ομογενών εκ Κωνσταντινουπόλεως Β. Ελλάδος».

Γιάννης Κατσιγιάννης και εθελοντική ομάδα, «Εθελοντική προσπάθεια οργάνωσης βιβλιοθήκης και διαμόρφωσης ιστορικού αρχείου της Ένωσης»

Μιχάλης Μαυρόπουλος, «Τα αποτελέσματα των εθελοντικών αποστολών στην Πόλη το τελευταίο εξάμηνο».

Νικόλαος Αναγνωστόπουλος, «Η συνεργασία με τα Κωνσταντινουπολίτικα Σωματεία εκτός Ελλάδος»

Νικόλαος Ζαχαριάδης, «Εθελοντικές Δράσεις στην Ελλάδα – Κοινωνική Αλληλεγγύη – Διάσωση Τεκμηρίων Ιστορίας» .

Συνεδρία 1 (10.15 – 12.00)

Η Διαχείριση της Κοινοτικής Περιουσίας με συντονισμό μεταξύ των Ευαγών Ιδρυμάτων στην Πόλη και εκτός

Πρόεδρος συνεδρίας: Νικόλαος Ουζούνογλου

Λάκης Βίγκας,

«Η Ακίνητη Περιουσία της Ομογένειας, Σημαντικός παράγων για την επιβίωση».

Κύριοι πρόεδροι,

Αγαπητές φίλες, αγαπητοί φίλοι,

Ιδιαίτερη χαρά αισθάνομαι που συγκεντρωθήκαμε σήμερα ως κωνσταντινουπολίτικη κοινότητα στην Ένωση Ομογενών εκ Κωνσταντινουπόλεως Βορείου Ελλάδος, σε έναν χώρο οικείο μεν, αλλά που, ίσως, παραμελήσαμε μέσα στον δυναμικό άξονα μεταξύ της γενέτειράς μας και την Αθήνα. Ευχαριστώ και συγχαίρω τα αξιότιμα μέλη του Δ.Σ., που συνεχίζουν να διατηρούν τους σκοπούς της Ένωσης, η οποία ιδρύθηκε το 1970.

Επίσης, θέλω να ευχαριστήσω και την ΟΙΟΜΚΩ και στο πρόσωπο του ακούραστου προέδρου της, καθηγητή κ. Νικόλαο Ουζούνογλου, όλα τα μέλη του Δ.Σ. που είχαν την έμπνευση να οργανώσουν τη 2η ημερίδα στην όμορφη Θεσσαλονίκη, με την οποία τα τελευταία χρόνια συνδεόμαστε όλο και περισσότερο χάρη στους εδώ πολύτιμους φίλους μας, και προτρέπουν την κοινότητα της Πόλης και της Ίμβρου ώστε να έχουμε πολλές επαφές σε διάφορα επίπεδα.

Η ΟΙΟΜΚΩ από την ίδρυσή της συνεχίζει αδιάκοπα την προσφορά της στους θεσμούς και στους ανθρώπους της Ομογένειάς μας και οφείλουμε να σεβαστούμε και να συμπαρασταθούμε το πολυσχιδές έργο τους, το οποίο θα μπορούσε να χαρακτηρίσει κάποιος ως «διακόνημα στη ρωμιοσύνη».

Αν και από το συνέδριο του 2006 έως σήμερα μίλησα πολλές φορές για θέματα διοίκησης των κοινοτήτων και αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας μας, ο πρόεδρος κ. Ουζούνογλου επέμενε να συμμετάσχω στη σημερινή ημερίδα και να λάβω το λόγο.

Ως εκ τούτου θα προσπαθήσω να συνοψίσω τις απόψεις μου προσπαθώντας να είμαι κατανοητός και πειστικός.

Καθώς όλοι σας γνωρίζετε, εδώ κι αρκετά χρόνια προσπαθούμε να αναβιώσουμε τις πατρογονικές μας εστίες στην Πόλη, Ίμβρο και Τένεδο, να

περισώσουμε ό,τι μας έμεινε, να ανανεώσουμε τα διοικητικά μας σώματα, να ενσωματώσουμε νέα στελέχη, να δημιουργήσουμε μία νέα υπαρξιακή αντίληψη, μία εκστρατεία συνύπαρξης με άλλες κοινότητες, στο πλαίσιο της εξωστρέφειας, δηλαδή δεν παραμένουμε μόνον στο διεκδικητικό, αλλά επεκτεινόμαστε και στο πιο ουσιώδες που είναι η αποφασιστικότητά μας να δημιουργήσουμε ένα μέλλον με σύγχρονες προδιαγραφές.

Σε αυτό το στάδιο έχουμε δύο βασικούς κινδύνους που πρέπει να υπολογίσουμε σοβαρά σε οποιαδήποτε μελλοντική μας στρατηγική. Είναι ο χρόνος και η πληθυσμιακή μας συρρίκνωση.

Το μέλλον μιας κοινότητας, και μάλιστα μιας ιστορικής, που έχει τεράστιες υποχρεώσεις και προκλήσεις σε μία χώρα δυναμική, με 80 εκατομμύρια πληθυσμό, με μέσο όρο ηλικίας 30 χρόνων είναι δύσκολο να διεκδικήσει κανείς το μέλλον του δίχως ανθρώπινο δυναμικό και εκσυγχρονισμένη διοικητική δομή, η οποία κληρονομήθηκε από τότε που η κοινότητα αριθμούσε 100 χιλιάδες ανθρώπους.

Η παρούσα ομιλία αποτελεί μία προσπάθεια ανάδειξης των υπαρκτών προβλημάτων στο θέμα της ακίνητης περιουσίας μας και τον ρόλο της συλλογικής ευθύνης στην επίλυσή τους, διότι το θέμα αυτό είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με τα ζητήματα της δημογραφίας, της εκπαίδευσης, της πρόνοιας, της κοινωνικής συμμετοχής κ.ά.

Η τελευταία δεκαετία αποτέλεσε μια ευτυχή εξαίρεση στην κοινοτική μας ζωή. Μας επεστράφη σημαντικό μέρος κατασχεμένων ακινήτων, αναγνωρίστηκαν ιδιοκτησιακοί τίτλοι, η διοίκηση των βακουφίων περιήλθε, έπειτα από 16-20 χρόνια, στα χέρια εκλεγμένων εφοριών (με μια σπουδαία, βέβαια, απόκλιση).

Μπορεί να ειπωθεί ότι γενικώς το έργο των εφοροεπιτροπών δεν αντιμετώπισε μεγάλες δυσκολίες από τις αρχές. Με αποτέλεσμα τα βακούφια αφενός να αναπτυχθούν υλικά, αφετέρου να καλύπτουν περισσότερες κοινωνικές ανάγκες. Αυτή η υλική ανάπτυξη επιτεύχθηκε με σχετική ευκολία χάρη στην αλλαγή του οικονομικού προσανατολισμού της χώρας: φιλελευθερισμός κι ενίσχυση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας. Ιδίως η επίμονη ανάπτυξη του κατασκευαστικού κλάδου, που επέφερε πλήρη αναπροσαρμογή της αξίας της γης και, ως εκ τούτου, των προσόδων της ακίνητης περιουσίας.

Ωστόσο, τα παραπάνω, που αποτέλεσαν θεμελιώδεις συντελεστές οικονομικής ανάπτυξης και των βακουφίων μας, φαίνεται να παρακμάζουν. Πασίδηλο, σήμερα, είναι ότι τόσο στην αγορά όσο και στην κοινωνία επικρατεί μεγάλη ανησυχία. Πολλοί οικονομολόγοι κάνουν λόγο ότι για αστάθεια της οικονομίας ενώ άλλοι διατείνονται ότι μία νέα κρίση βρίσκεται προ των πυλών.

Παράλληλα, αντιμετωπίζουμε ραγδαίες αλλαγές και στον οικονομικό-τραπεζικό τομέα. Δημιουργούνται νέοι τρόποι αξιοποίησης της ακίνητης και κινητής περιουσίας. Το τραπεζικό σύστημα με τη βοήθεια της τεχνολογίας παράγει διαφορετικές μεθοδολογίες. Η αξιοποίηση κι επένδυση της ακίνητης περιουσίας επίσης ενσωματώνεται με τα συστήματα χρηματοδότησης και με κοινοπραξίες ξένων επενδύσεων.

Η Κοινότητά μας δεν μπορεί να μην εξελιχθεί και να προσαρμοστεί επιχειρηματικά στους νέους τρόπους δράσης της οικονομίας. Είναι μία απαραίτητη στάση, την οποία δεν μπορούμε να την αγνοήσουμε.

Οι εκκλησίες, η παιδεία, η φιλανθρωπία, η κοινωνική πρόνοια, οι αθλητικοί μας σύλλογοι, το νοσοκομείο μας, οι πολιτιστικές δράσεις, ένα μέρος της μισθοδοσίας των συμπολιτών μας καλύπτονται από ένα και μοναδικό εισόδημα, κι αυτό προέρχεται από την ακίνητη περιουσία μας.

Επομένως, δεν έχουμε περιθώρια να δείξουμε κατανόηση στις τυχόν αδυναμίες μας, ούτε να λειτουργούμε γενναιόδωρα ή φειδωλά ως προς τις προτιμήσεις, τις στάσεις και τους περιορισμούς των ασκούντων τη διοίκηση. Οι προσπάθειες ανασυγκρότησης που ξεκίνησαν πριν από 12 χρόνια απέδωσαν καρπούς σε πολλές παραμέτρους και, κυρίως, στη δημιουργία συνείδησης μίας ενιαίας κοινότητας. Το ίδιο θα πρέπει να επιτευχθεί και στην οικοδόμηση μίας αντίληψης κοινής λειτουργίας ως προς τα ακίνητά μας, κι όχι μόνο.

Παραπάνω έκανα λόγο για συλλογική ευθύνη, για πνεύμα ενιαίας κοινότητας ως προς την επίλυση τέτοιων ζητημάτων.

Εν προκειμένω, ο ΣΥΡΚΙ, μία από τις σημαντικότερες εξελίξεις στην ιστορία της σύγχρονης ομογένειας, μπορεί, κι επιβάλλεται να διαδραματίσει, ένα ρόλο κομβικό στις μελλοντικές εξελίξεις. Ο σκοπός και οι ανάγκες αυτού του κεντρικού συντονιστικού οργάνου μας, που βγήκε μέσα από κοινοτικό διάλογο είναι γνωστοί. Η βασική αποστολή του ΣΥΡΚΙ είναι να καλλιεργήσει τον διάλογο μεταξύ των εκλεγμένων επιτρόπων, να προωθήσει τη συλλογική αντίληψη στις αποφάσεις, να εκπροσωπεί το σύνολο της κοινότητας, να θέτει νέους στόχους, κι όλα αυτά να διέπονται από δημοκρατικές αρχές και να εποπτεύονται από εκλεγμένους αντιπροσώπους.

Προϊόντος του χρόνου ανέκυψαν δυσκολίες, αμφισβητήσεις, προσωπικές εκτιμήσεις, αποστασιοποιήσεις αλλά και νέες συμμετοχές. Οι συμπολίτες μας (τόσο οι εν Τουρκία όσο και οι διαμένοντες εκτός αυτής), το Οικουμενικό Πατριαρχείο, οι αρμόδιοι κρατικοί φορείς, τα ΜΜΕ, οι ακαδημαϊκοί, οι ξένοι διπλωμάτες καλωσόρισαν αμέσως αυτήν την πρωτοβουλία και σήμερα ο ΣΥΡΚΙ αναγνωρίζεται ως ο πλέον κατάλληλος φορέας που εκπροσωπεί την ομογένεια στο σύνολό της.

Όμως, στους κόλπους της κοινότητας εξακολουθούν μερικοί επίτροποι, που λειτουργούν με αισθήματα εγωκεντρισμού, νεποτισμού και ιδιοτέλειας να αντιδρούν ή ακόμη και να υπονομεύουν τις διαδικασίες του ΣΥΡΚΙ φοβούμενοι μήπως χάσουν τα προνόμια που απέκτησαν χάρη πολιτικών συγκυριών. Όλες αυτές οι μεμονωμένες, αλλά κραυγαλέες, αυθαίρετες προσπάθειες ζημιώνουν την κοινότητα καθώς και τους εαυτούς τους, ειδικά σε μία περίοδο πληθυσμιακής συρρίκνωσης, κατά την οποία θα μπορούσαμε να αναπτυχθούμε, αλλά να προλάβουμε και να θεραπεύσουμε από κοινού τις αδυναμίες μας.

Σήμερα, ο ιστορικός ρόλος του ΣΥΡΚΙ είναι περισσότερο σημαντικός. Εδώ και χρόνια παράγοντες της ομογένειας και η ΟΙΟΜΚΩ εκφράζουν την αγωνία τους για την τύχη της ακίνητης περιουσίας μας, για τους τρόπους αξιοποίησης, τις προκλήσεις της αγοράς, τις νέες μεθοδολογίες αξιολόγησης κ.ά. Το Οικουμενικό Πατριαρχείο ανταποκρινόμενο στο αίτημα αυτό καλλιεργεί, μελετά, αξιολογεί με πλήρως δημοκρατικό σύστημα τον τρόπο με τον οποίο θα δημιουργηθεί αυτή η εποπτική δικλείδα ασφαλείας.

Νομικοί επί του θέματος και τα όργανα της ΟΙΟΜΚΩ συνεργάζονται, ετοίμασαν καταστατικό, όρους συνεργασίας, τα οποία όλα αξιολογούνται και περνάνε από τη βάσανο του ανοικτού διαλόγου. Μετά χαράς και ικανοποίησης μπορώ να σας καταθέσω, από την προσωπική μου εμπειρία που ασχολούμαι από το έτος 2005 για τα θέματα αναδιοργάνωσης, ότι η πλειονότητα των επιτρόπων μας αντιμετωπίζουν με θετικές διαθέσεις τις αλλαγές και κομίζουν απόψεις για ένα όργανο που θα μπορεί να έχει τα μέσα να κάνει υποδείξεις και να παρέχει νομική υποστήριξη.

Στις συναντήσεις που είχαμε με τον ΣΥΡΚΙ, την ΟΙΟΜΚΩ και με τις κοινότητες του Βοσπόρου οι θέσεις όλων ήταν θετικές κι εποικοδομητικές. Αυτή η συνείδηση καλλιεργήθηκε χάρη στις προσπάθειες του κεντρικού ομογενειακού μας οργάνου εδώ κι 7 χρόνια. Οι συνάδελφοί μας προτείνουν αντί να δημιουργηθεί ένα νέο, ανεξάρτητο συμβουλευτικό σώμα, τούτο να γίνει εντός του υφιστάμενου φορέα του ΣΥΡΚΙ, στον οποίο υπάρχει συστηματική γραμματειακή υποστήριξη, οργανωμένο αρχείο, υποδομές και εμπειρία συνεργασίας. Τον προσεχή Δεκέμβριο θα συνεχίσουμε τον διάλογο στην Πόλη. Είναι σίγουρο ότι πρέπει όλοι να συμβάλλουμε σε αυτή τη διαδικασία μετεξέλιξης ώστε να είμαστε έτοιμοι για τη νέα περίοδο εκλογών, που ελπίζουμε να μην αργήσουν και να δοθεί η άδεια για τη διενέργειά τους. Οι μετασχηματισμοί για μερικούς, ίσως, θεωρηθεί υποχώρηση από τις προσωπικές τους αντιλήψεις και θέσεις, αλλά δεν μπορούμε να κάνουμε αλλαγές με προσδευτικό πρόσημο στην κοινότητά μας δίχως αυτές να μην θίγουν κανέναν. Οφείλουμε να εξηγήσουμε καλά τον λόγο για τον οποίο πρέπει να προβούμε σε

αυτές τις μεταρρυθμίσεις και σε αυτό το σημείο θέλω να επισημάνω τα εξής, για να γίνω περισσότερο αντιληπτός:

➔ Η **πληθυσμιακή μας συρρίκνωση** είναι δεδομένη κι αποτελεί τον υπ' αριθμόν 1 κίνδυνο της ομογένειάς μας. Απόρροια αυτής της κατάστασης είναι να ανακύπτουν προβλήματα, ανασφάλειες κι αδυναμίες σε όλο το φάσμα της διοίκησης. Αλλά πάνω απ' όλα, κρέμεται άνωθεν των κεφαλών μας η δαμόκλειος σπάθη του αφανισμού. Επείγει να λύσουμε τάχιιστα το συγκεκριμένο θέμα, και κατά τη γνώμη μου μπορούμε εν μέρει να το επιτύχουμε βασιζόμενοι στη χρηστή και συνάμα κερδοφόρα, αλλά με σύγχρονους όρους, διαχείριση της κοινοτικής παρουσίας.

➔ Μετά τον **βακουφικό νόμο 5737 του 2008**, και παρόλες τις αδυναμίες του, η κοινότητά μας απέκτησε πολλά ακίνητα. Χαρακτηριστικό είναι ότι με την εφαρμογή του οι μειονότητες γενικά επίσης απέκτησαν 203 ακίνητα (μέσω δωρεών ή αγοράς), ενώ αντίστοιχα πούλησαν 37. Μας δόθηκαν πολλές άλλες ευκαιρίες, όπως η ίδρυση επιχειρήσεων, αποδοχή δωρεών στο εξωτερικό και δυνατότητα χορήγησης δωρεών από μεριά μας σε ιδρύματα που έχουν σχέση με τους σκοπούς των δικών μας ιδρυμάτων, η εκλογή εκπροσώπου στο συμβούλιο, η συμμετοχή και υλοποίηση ευρωπαϊκών προγραμμάτων, η πρόσληψη συνεργατών από την Ελλάδα, οι συνεργασίες με ιδρύματα του εξωτερικού, συνεταιρισμούς, κάλυψη εξόδων κοινοτήτων που αδυνατούν να ανταποκριθούν στις στοιχειώδεις ανάγκες και υποχρεώσεις τους, αποχαρκτηρισμός κι εκμετάλλευση σχολικών κτηρίων. Όπως αντιλαμβάνεστε, οι υποχρεώσεις των ιδρυμάτων μας είναι μεγάλες αλλά παράλληλα και η ελευθερία κινήσεων. Την ίδια εποχή οι μειονότητες πήραν βοήθημα από το εξωτερικό 332.000 Λ.Τ., 4.000.000 ευρώ, 4.429.000 δολλαρίων, 332.000 στερλίνων, ενώ έστειλαν βοήθημα ύψους 330.000 ευρώ και 5.000 δολλαρίων. Με τα στοιχεία αυτά θέλω να σας καταδείξω τις δυνατότητες που έχουμε τώρα σε σχέση με το παρελθόν. Όσον αφορά στη δική μας περίπτωση, αν και μας έχουν επιστραφεί αρκετά ακίνητα, παραμένουν πολλές εκκρεμότητες είτε επειδή απορρίφθηκαν οι αρχικές αιτήσεις είτε επειδή κατέφυγαν σε ένδικα μέσα φορείς του δημοσίου (π.χ. δασαρχείο) προσβάλλοντας τις αποφάσεις του βακουφικού συμβουλίου. Μόνο οι αγωγές που παρακολουθούν οι δικηγόροι Benlisoy και Κτιστάκης ανέρχονται σε 120 για τα ακίνητα και 13 για τον αποχαρκτηρισμό των μαζμπούτ. Είναι αγωγές ενώπιον του Συνταγματικού Δικαστηρίου και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρώπινων Δικαιωμάτων. Βεβαίως, υπάρχουν και άλλοι νομικοί που παρακολουθούν τα θέματα άλλων κοινοτήτων στην Κωνσταντινούπολη ή στην Ίμβρο. Όπως εύλογα αντιλαμβάνεστε, αρκετές υποθέσεις εκκρεμοδικούν και πρέπει εκ του σύνεγγυς να παρακολουθούνται από την κοινότητα. Για αυτόν ακριβώς τον λόγο είναι αδήριτη η δημιουργία μία νομικής υπηρεσίας που θα συνδράμει τον ΣΥΡΚΙ, θα έχει την εποπτεία όλων των υποθέσεων και θα διατηρεί

αρχείο.

➔ Ένα άλλο μείζον θέμα είναι και ο **κατάλογος ακίνητης περιουσίας**. Δυστυχώς δεν κατέστη δυνατό, εδώ και αρκετά χρόνια, παρόλες τις προσπάθειές μας, να έχουμε μία πλήρη εικόνα της συνολικής περιουσίας μας. Έως σήμερα στον Σύνδεσμο Υποστήριξης Ρωμείκων Κοινοτικών Ιδρυμάτων έχουν καταθέσει στοιχεία μόνον 18 βακούφια, τα οποία έχουν 300 τίτλους ιδιοκτησίας. Καταλαβαίνετε, λοιπόν, πόσο δρόμο έχουμε να διανύσουμε και τι προκλήσεις έχουμε να αντιμετωπίσουμε, όταν επιτέλους δεχτούν όλοι να μοιραστούν τους καταλόγους της ακίνητης περιουσίας τους, όπως ακριβώς ασμένως καταθέτουν κατ' έτος στη Γενική Διεύθυνση Βακουφίων.

➔ Παράλληλα, **ιδρύονται νέες κοινότητες** (Σμύρνη, Αγκυρα, Αττάλεια και Προύσσα) από το Οικουμενικό Πατριαρχείο, τις οποίες εξυπακούεται ότι, ως κοινότητες της Πόλης, πρέπει να συνδράμουμε και να στηρίξουμε με κάθε μέσο. Δεν μας επιτρέπεται να λησμονούμε ότι είμαστε ένα αναπόσπαστο σώμα με το Οικουμενικό Πατριαρχείο.

➔ Ακόμη, πρέπει να κάνουμε ιδιαίτερη μνεία στους **μη ελληνόφωνους ορθόδοξους** της Πόλης. Έχοντας την εμπειρία των αντιχειριανών ορθοδόξων θα πρέπει να επιδείξουμε την ίδια αποδοχή και στους αδελφούς μας Σλάβους, Τούρκους, Γεωργιανούς, κ.ά. οι οποίοι αποτελούν μέρος του εκκλησιάσματος. Η συνεχής τους παρουσία στη λατρευτική αλλά και στην κοινοτική ζωή, πολλών δε από αυτούς για πάνω από 10 χρόνια, δεν μας επιτρέπει να τους αγνοήσουμε. Είναι μία νέα πρόκληση για εμάς. Μια πρόκληση που δεν θα αγνοηθεί, όπως έχει αποδείξει η ιστορία της Ορθοδοξίας και της Ρωμοσύνης, δύο έννοιες δηλαδή ταυτισμένες με την οικουμενικότητα και την αποδοχή. Είναι προσβολή για το παρελθόν μας (τόσο σε επίπεδο θεολογικό όσο και πολιτισμικό) η περιχαράκωση στον εαυτό μας και η άρνηση του Άλλου. Στο χέρι μας είναι να τους εντάξουμε ως ενεργά μέλη των κοινοτήτων μας.

➔ Ένα άλλο ζήτημα που αποτελεί πλέον μία καθημερινότητα στην ομογένειά μας είναι οι μεικτοί γάμοι. Το στοιχείο, εν προκειμένω, που πρέπει να κερδηθεί είναι η **ελληνοφωνία** των παιδιών κι εν γένει η ελληνική τους παιδεία. Ναι, μεν η ορθόδοξη πίστη είναι μέρος της ταυτότητάς μας, αλλά εξίσου σημαντικό ταυτοτικό και πολιτισμικό στοιχείο της ρωμοσύνης είναι κι η ελληνική γλώσσα. Ακόμα κι αν τύχει, τη σήμερον ημέρα, να χάσεις την πίστη σου ή να κλονιστεί η θρησκευτικότητά σου, η ελληνική γλώσσα θα είναι εκεί για να σου υπενθυμίζει τις ρίζες και την ιστορία σου. Πρέπει, επομένως, να ενισχύσουμε τις υφιστάμενες δομές εκμάθησης ελληνικών και, ταυτόχρονα, όλοι μας να αγωνιστούμε μέσα στα σπίτια μας για να πετύχουμε αυτόν τον στόχο.

➔ Επιπρόσθετα, νιώθω την ανάγκη να υπογραμμίσω την ανάγκη για

εξωστρέφεια. Όπως είπα λίγο παραπάνω, η περιχαράκωση στον εαυτό μας ούτε συνάδει στον Ρωμιό ούτε αποτελεί επιλογή. Αντίθετα, θα έλεγα ότι είναι ο μοναδικός δρόμος προς την καταστροφή και τον απόλυτο αφανισμό μας. Εξωστρέφεια, λοιπόν, και διάλογος τόσο στο εσωτερικό της χώρας όσο και στο εξωτερικό είναι η απάντησή μας. Κι αυτό επιδιώκουμε να υλοποιήσουμε με την ίδρυση νέων φορέων, με σύγχρονες προδιαγραφές, όπως το Κέντρο Πολιτισμού στο Γαλατά ή το Κέντρο Βυζαντινής και Παραδοσιακής Μουσικής στον Άγιο Γεώργιο στο Εδιρνέ Καπού ή την ανάληψη ευρωπαϊκών προγραμμάτων που π.χ. μας συστήνουν στους Τούρκους συμπολίτες μας στα βάθη της Ανατολίας. Όλα αυτά τα ανοίγματα θα δημιουργήσουν και νέες θέσεις εργασίας. Κι εννοείται ότι πρέπει να συνεχίσουμε. Δεν έχουμε την πολυτέλεια να επαναπαυόμαστε. Ο χρόνος είναι εχθρός μας.

➔ Στο ίδιο μήκος κύματος πρέπει να κινηθούμε και σε ό,τι αφορά θέματα **μνήμης και ιστορίας.** Οι Ρωμιοί, αν και είμαστε ευάριθμοι, φέρουμε το χρέος να αναδείξουμε το παρελθόν μας. Δεν είναι δυνατόν τα κοινοτικά μας αρχεία να παραμένουν κλειδωμένα και απροσπέλαστα στους ερευνητές. Πρέπει να δοθούν κίνητρα (π.χ. υποτροφίες) σε νέους επιστήμονες ιστορικούς, αρχειονόμους κ.ά. να έρθουν και να καταγράψουν την ιστορία μας. Και φυσικά επιβάλλεται να δημιουργηθεί ένας κεντρικός φορέας διάσωσης κι ανάδειξης της μνήμης, στελεχωμένος με επιστήμονες κι εξειδικευμένο προσωπικό, στον οποίο θα μεταφερθούν τα ανενεργά, ιστορικά αρχεία όλων των κοινοτήτων αλλά και, γιατί όχι, σημαντικών προσωπικοτήτων της Ρωμιοσύνης. Θα πάψουν να είναι διάσπαρτα στις τέσσερις γωνίες της Πόλης και θα βγουν από τα κλειδωμένα ερμάρια.

➔ Δεν είναι, όμως, όλα ρόδινα και πολλές φορές τα σχέδιά μας, οι επιθυμίες μας δεν συμβαδίζουν με την πραγματικότητα. Μία τέτοια περίπτωση είναι και το ανοιχτό μέτωπο με τα **Φιλανθρωπικά Καταστήματα του Βαλουκλή,** το σπουδαιότερο ίδρυμα μας με μεγάλη ιστορία και προσφορά στον κωνσταντινουπολίτικο ελληνισμό. Δυστυχώς, δεν καταφέραμε έως και σήμερα να γεφυρώσουμε το χάσμα. Η κοινότητα μαθαίνει από τρίτους τις δικαστικές αγωγές, τις αξιοποιήσεις, τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει στην οικονομική διαχείριση κ.ά. Είναι καιρός να συμφωνήσουμε στο πλαίσιο των δημοκρατικών αρχών, με γνώμονα το συμφέρον της ομογένειας. Το Βαλουκλή έχει μία σπουδαία τεχνογνωσία σε θέματα νοσηλείας και κοινωνικής πρόνοιας. Τα τελευταία 20 χρόνια συμβάλλει στην αντιμετώπιση και θεραπεία των εξαρτημένων ατόμων από τα ναρκωτικά. Πρόσφατα αποταθήκαμε στο ίδρυμα για να στηρίξει την οικοδόμηση ενός οίκου ευγηρίας στην Ίμβρο. Ευελπιστούμε να ανταποκριθούν στο αίτημά μας, και σιγά σιγά να ομαλοποιηθούν οι σχέσεις μας.

Για την υλοποίηση πολλών από τα παραπάνω, για να επανέλθουμε κιόλας στο φλέγον θέμα της ακίνητης περιουσίας, χρειάζονται κονδύλια. Προϋπολογισμοί.

Δηλαδή χρήματα. Η λέξη κλειδί στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι: επενδύσεις. Αφ' ης στιγμής η μόνη πρόσδοός μας είναι τα ενοίκια, θα πρέπει να συνεργαστούμε με οικονομολόγους, διαχειριστές real estate, έμπειρους στον στρατηγικό σχεδιασμό (management planning) και διεθνείς οίκους αξιοποίησης ακινήτων, έτσι ώστε να βελτιστοποιήσουμε την απόδοση κάποιων κτηρίων ή οικοπέδων μας. Να ξεφύγουμε από τη νοοτροπία της απλής ενοικίασης ενός κτηρίου. Να επενδύσουμε ή να ιδρύσουμε επιχειρήσεις. Στη στοχοθεσία μας πρέπει να εντάξουμε ως προτεραιότητες τη δημιουργία κεφαλαίου και, κατά συνέπεια, τη δημιουργία θέσεων εργασίας, ώστε να διευρυνθεί η βάση των εισοδημάτων μας και να αυξηθεί ο πληθυσμός μας.

Αυτή η αλλαγή, όμως, χρειάζεται να συνοδευτεί κι από αλλαγές στη διοικητική μας δομή. Από 69 ιδρύματα και 20 συνδέσμους σε ένα ευέλικτο και σύγχρονο σύστημα, που θα ανταποκρίνεται στις νέες προκλήσεις. Κάθε βακούφι πρέπει να παίρνει μεν τις δικές του αποφάσεις, αλλά παράλληλα να λογοδοτεί και σε ένα κεντρικό όργανο που θα εποπτεύεται από τον ΣΥΡΚΙ και θα διατηρεί ένα κοινό ταμείο στο οποίο το κάθε βακούφι θα συνδράμει με το 10%-15% από τα συνολικά εισοδήματά του. Κάθε Νοέμβριο να κατατίθεται ο προϋπολογισμός και το πλάνο δράσεων της χρονιάς που έρχεται και κάθε 6 μήνες ή κάθε χρόνο να δίνουν απολογισμό. Προφανώς, δεν αναφέρομαι μονάχα στις δαπάνες. Η λογοδοσία κι ο απολογισμός θα επεκτείνονται και στην εφαρμογή του στρατηγικού σχεδιασμού, όπως για παράδειγμα την πορεία των επενδύσεων. Εάν δεν έχουμε μία σταθερή εικόνα της οικονομικής μας κατάστασης, αν δεν εξασφαλίσουμε ελεγκτικούς μηχανισμούς, δεν θα μπορέσουμε να στηρίξουμε μακροπρόθεσμα τις δράσεις μας ούτε θα εξασφαλίσουμε τη βελτίωση της κατάστασης που όλοι προσδοκούμε. Με ριζικές μεταρρυθμίσεις και τόλμη θα κατοχυρώσουμε το μέλλον της Ρωμιοσύνης στην Πόλη και την Ίμβρο και θα εξασφαλίσουμε τη διασφάλιση της ταυτότητάς μας, τη συνέχιση της γλώσσας μας, την ύπαρξη θέσεων εργασίας, την παροχή νοσηλείων και κοινωνικής πρόνοιας.

Τα τελευταία 10 χρόνια έγιναν αρκετά σε όλους τους τομείς, αλλά, επαναλαμβάνω, το πληθυσμιακό μας πρόβλημα κι ο χρόνος είναι τα δύο βασικά προβλήματα, που αν δεν δράσουμε τάχιστα κι αν δεν προβούμε στις απαραίτητες μεταρρυθμίσεις, αν δεν προετοιμάσουμε την επόμενη γενιά για την ερχόμενη τριακονταετία με όλα τα σχετικά εφόδια, τότε θα είναι αδύνατο να τα υπερπηδήσουμε.

Σήμερα, από αυτό το βήμα προσπάθησα να σκιαγραφήσω το μέλλον που πρέπει η κοινότητά μας να κατακτήσει. Ένα μέλλον ισχυρό από οικονομικής πλευράς, που θα εξασφαλίζει μια εύρωστη παρουσία στην Τουρκία και στο εξωτερικό. Θα θέτει τα θεμέλια για τη συνέχιση της γλώσσας μας, της πίστης μας,

του πολιτισμού μας στην κοιτίδα των προγόνων μας. Ένα μέλλον που θα διέπεται από δημοκρατικές αρχές, ανοιχτές διαδικασίες, που θα μεταβάλλει τις πληγές του παρελθόντος σε κινητήρια δύναμη και δημιουργία.

Δοθείσης της ευκαιρίας εκφράζω τα θερμά μου συγχαρητήρια στον φίλο, οικογενειάρχη, δάσκαλο, ψάλτη, άρχοντα, πρόεδρο, αρθρογράφο αλλά κυρίως στον άξιο συμπολίτη μας Αντώνη Παριζιάνο, που με τόση σεμνότητα, λαχτάρα, αγάπη, αφοσίωση προσφέρει από κάθε θέση την αγάπη του για το καλό της Ρωμιοσύνης.

Ο Αντώνη Παριζιάνος είναι υποδειγματικός άνθρωπος, που εργάζεται 50 χρόνια δίχως απαιτήσεις κι εγωισμούς. Τον σεβόμαστε και τον αγαπάμε. Ως συνεργάτες του στην Πόλη είμαστε ευγνώμονες στην ΟΙΟΜΚΩ που σήμερα τον τιμά. Ευχόμαστε στον ίδιο αλλά και σε όλους τους παρόντες υγεία και αγωνιστικότητα, για να συνεχίσουμε από κοινού την πορεία μας στις πατρογονικές μας εστίες, η οποία είναι πορεία πολιτισμού, οικονομικής προόδου και κοινωνικής συνύπαρξης.

Σας ευχαριστώ!

Μιχαήλ Πουσκούλογλου

«Το Νομικό Πλαίσιο των Μειονοτικών Βακουφίων στην Τουρκία»

Εκλεκτή Ομήγυρη,

Τα βακούφια αποτελούν έναν σημαντικό νομικό θεσμό της Τουρκίας ο οποίος προέρχεται από τα Οθωμανικά χρόνια. Σύμφωνα με τον Τουρκικό Αστικό Κώδικα, βακούφι σημαίνει το σύνολο κινητών και ακινήτων περιουσιακών στοιχείων τα οποία έχουν διατεθεί για έναν ιδανικό σκοπό. Αυτός ο ιδανικός σκοπός μπορεί να είναι η υποστήριξη απόρων, η διατήρηση ενός θρησκευτικού χώρου, η επιμόρφωση μικρών παιδιών, προστασία του περιβάλλοντος κ.α.

Η πρώτη συλλογική νομοδιάταξη επί της Τουρκικής Δημοκρατίας είναι ο νόμος υπ' αριθ. 2762 που τέθηκε σε ισχύ το 1935. Αυτός ο νόμος επέτρεπε την πρακτική κατάληψης, να παίρνει δηλ. την διοίκηση των βακουφίων η Γενική Διεύθυνση των Βακουφίων με διάφορα προσχήματα. Έτσι πολλά βακούφια κατέστησαν mazbut. Μερικά εξ' αυτών είναι η Μεταμόρφωση της Πρώτης, ο Άγιος Γεώργιος Εντιρνέκαπι, ο Ταξιάρχης στη Σθένη, ο Άγιος Γεώργιος στη Χάλκη, το Μετόχι στο Μπάλατ, ο Άγιος Γεώργιος στα Θεραπιά κ.α. Αν και η χρήση μερικών απ' αυτών έχουν παραχωρηθεί στην ρωμαϊκή κοινότητα, νομίμως η διοίκηση δεν ανήκει στην κοινότητα.

Ως γνωστόν το 1936 έγιναν οι περίφημες δηλώσεις περιουσιών από τα βακούφια. Αυτή η δήλωση περιουσιών θεωρείται μέχρι και σήμερα το καταστατικό των βακουφίων μας!

Επίσης αυτήν την περίοδο με αποφάσεις του εφετείου τα μειονοτικά βακούφια δεν μπορούσαν να αποκτήσουν ακίνητη περιουσία. Αυτό αποκαταστάθηκε το 2003 με μία παράγραφο που προστέθηκε στο 1^ο άρθρο του νόμου, σύμφωνα με το οποίο τα μειονοτικά βακούφια μπορούσαν να αποκτήσουν και αξιοποιήσουν ακίνητα για να ικανοποιήσουν λατρευτικές, κοινωνικές, εκπαιδευτικές και άλλες ανάγκες τους.

Ο παλιός νόμος με κανέναν τρόπο δεν επαρκούσε και ήταν αδύνατο να βελτιωθεί με προσαρτήσεις. Έτσι, ευνοϊκών γενομένων των πολιτικών συνθηκών, το 2008 ετέθη σε ισχύ ο νόμος 5737 ο οποίος είναι ακόμη εν ενεργεία. Ο νόμος αυτός παρέχει έναν ορισμό για τα μειονοτικά βακούφια ως νομική προσωπικότητα και αναφέρει ότι τα βακούφια ανήκουν στα μέλη της κάθε μειονοτικής κοινότητας που είναι Τούρκοι πολίτες. Εν συνεχεία το 6^ο άρθρο επιβεβαιώνει ότι τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου των βακουφίων αναδικνύεται με εκλογές μεταξύ των μελών της κοινότητας.

Πρέπει να σημειώσουμε ότι ορισμένες από τις παλιές πρακτικές διατηρούνται και με τον νέο νόμο. Το 7^ο άρθρο αναφέρει ότι στα μαζμπούτ βακούφια δεν μπορεί να

εκλεγεί ξανά διοικητικό συμβούλιο. Δυστυχώς αυτός ο νόμος συμπεριλαμβάνει και τα μειονοτικά βακούφια. Η γενική διεύθυνση διαχειρίζεται πάρα πολλά μαζμπούτ βακούφια και σε περίπτωση που θα επιστρέψει τα μειονοτικά υπάρχει φόβος ότι αυτό θα αποτελέσει πρότυπο και για τα τούρκικα μαζμπούτ βακούφια που είναι πολλά. Έτσι δεν έχει ακόμα βρεθεί μια λύση για τα ρωμαϊκά κατελημμένα βακούφια.

Τέλος ο νόμος 5737 φέρνει κάποιες διευκολύνσεις στη διαχείριση των μειονοτικών βακουφίων.

Επίσης έγκαιρα τέθηκε σε ισχύ και ο κανονισμός για την εφαρμογή του Νόμου, το Vakıflar Yönetmeliği, το οποίο μεταξύ των άρθρων 29-33 διευκρινίζει τον τρόπο που θα διεξάγονται οι εκλογές. Αυτά τα άρθρα καταργήθηκαν δυστυχώς το 2012 και το θέμα των εκλογών παραμένει έκτοτε ως μείζον πρόβλημα.

Οι κανονισμοί περί εκλογών σαφώς είχαν πολλές ατέλειες. Καθώς όμως δεν ήρθε τίποτε να αντικαταστήσει τον κανονισμό, πρακτικά δεν μπορούν να γίνουν εκλογές. Η ομαλή εκλογή του διοικητικού συμβουλίου σε τακτικά διαστήματα είναι το πιο βασικό θέμα διότι δια των εκλογών επιβεβαιώνεται και εμπράκτως η ύπαρξη του βακουφιού και του θεσμού των εκλογών, καθώς στις εκλογές τα μέλη δηλώνουν παρόν με την ψήφο τους.

Η ανάδειξη της διοίκησης των βακουφίων είτε αυτό ήταν εφοροεπιτροπή είτε διοικητικό συμβούλιο γινόταν ανέκαθεν με εκλογές. Αυτή η πρακτική είναι δημοκρατική και δίνει δυνατότητα συμμετοχής σε κάθε μέλος της κοινότητας. Αρκεί να υιοθετηθεί ένα σύστημα εκλογών που θα διευκολύνει τη συμμετοχή (χρησιμοποιώντας σύγχρονα τεχνολογικά μέσα), θα είναι απλό και το κυριότερο θα ελαχιστοποιήσει τα περιθώρια νοθείας ή μεθόδευσης.

Το 2013 η γενική διεύθυνση ζήτησε από κάθε κοινότητα να καταθέσει τις απόψεις της για τον νέο εκλογικό κανονισμό. Σ' εκείνη τη φάση διαπιστώθηκε διάσταση κυρίως εντός της αρμένικης κοινότητας ως προς την περιφέρεια των εκλογών. Δηλαδή εάν οι εκλογές θα γίνονται στα σύνορα του νομού ή του δήμου. Η Ρωμαϊκή κοινότητα πρότεινε εκλογές σε περιφέρεια νομού. Λόγο έλλειψης πληθυσμού η εκλογές σε δήμο θα προκαλέσουν ποικίλλα προβλήματα. Εν παραδείγματι στο δήμο της Τενέδου λόγω λειψανδρίας είναι ζήτημα εάν θα μπορέσει να γίνουν εκλογές. Ειδικά τέτοιες περιπτώσεις πρέπει να αντιμετωπιστούν από τώρα.

Όπως και να έχουν οι προτάσεις των κοινοτήτων, δυστυχώς δεν εξεδώθη νέος κανονισμός και επί 5 χρόνια δεν γίνονται εκλογές. Η κατάσταση θυμίζει προηγούμενες εποχές όπου για μεγάλα διαστήματα δεν γίνονταν εκλογές, π.χ. 1991-2007.

Ένα τελευταίο θέμα που θα ήθελα να αναφέρω είναι ο έλεγχος των διοικητικών συμβουλίων. Σε κάθε νομικό πρόσωπο είτε αυτό είναι εταιρία είτε σύνδεσμος ή ακόμα και μια κυβέρνηση, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο υπάρχει και ένα ελεγκτικό σώμα. Ενώ στην ρωμαϊκή κοινότητα εκλέγονται μόνον διοικητικά συμβούλια. Σύμφωνα με τον ισχύοντα νόμο τα βακούφια κάθε χρόνο δηλώνουν απολογισμό, ισοζύγιο, και γενικά την οικονομική τους κατάσταση. Επίσης επιβάλλεται εσωτερικός έλεγχος είτε εντός του βακουφίου είτε μέσω ανεξάρτητων ελεγκτών. Κατά αραιά διαστήματα έρχεται και επιθεωρητής από τη γενική διεύθυνση ο οποίος κάνει έλεγχο ως προς την νομιμότητα των αποφάσεων του βακουφίου, και την διαχρήση.

Όλα αυτά όμως δεν αρκούν για έναν ικανοποιητικό έλεγχο. Ο έλεγχος πρέπει να αγγίζει και τα θέματα διαφάνειας και την εφαρμογή βασικών αρχών δεοντολογίας. Με τον πληθυσμό που έχει απομείνει στην Πόλη είναι αδύνατον να εκλεχτεί ένα ελεγκτικό όργανο για το κάθε βακούφι μας. Ωστόσο θα μπορούσε να υιοθετηθεί ένα ενιαίο όργανο το οποίο θα ορίζεται ανεξάρτητα (ίσως με ξεχωρές εκλογές) και θα ελέγχει όλα τα ρωμαϊκά βακούφια. Ένας τέτοιος θεσμός θα μπορούσε να συνεργαστεί και με έναν διεθνή οίκο ορκωτών ελεγκτών.

Τέλος θέλω να επισημάνω ότι η διατήρηση του εκλογικού σώματος, οι εκλογές και ο έλεγχος είναι οι βασικοί πυλώνες πάνω στους οποίους πρέπει να γίνεται όποια συζήτηση στο θέμα των ρωμαϊκών βακουφίων. Και η συζήτηση αυτή είναι άκρως σημαντική, καθώς η ρωμαϊκή κοινότητα στηρίζεται πάνω στα βακούφια αυτά. Κάθε σκέψη και πρόταση πρέπει να λαμβάνει υπ' όψιν τις περιορισμένες δυνατότητες και το νομικό πλαίσιο που βελτιώνεται μονάχα σε καιρούς προσιτού πολιτικού κλίματος.

Ευχαριστώ.

Αντώνιος Παριζιάνος

«Γενικά προβλήματα των κοινοτικών ιδρυμάτων (βακουφίων)
ως νομικά πρόσωπα»

Εκλεκτή Ομήγυρη,

Κατ' αρχήν επιθυμώ να εκφράσω τις ευχαριστίες και τα συγχαρητήρια μου στον Πρόεδρο Εντιμολογιότατο Άρχοντα της ΜτΧΕ κ. Νικόλαο Ουζούνουγλου και τα εκλεκτά μέλη της ΟΙΟΜΚΩ για την σημερινή διοργάνωση καθώς και το εκλεκτό Διοικητικό Συμβούλιο της Ένωσης Ομογενών εκ Κων/πόλεως Βορείου Ελλάδος, για την πρόθυμη συμβολή στη συνδιοργάνωση της παρούσης ημερίδας που αφορά στα ζωτικά βακουφικά και κοινοτικά θέματα της Ομογένειας.

Να σας αναφέρω χαρακτηριστικά ότι στην εποχή μας η «Αχίλλειος πτέρνα» της ομογένειας είναι τα βακουφικά. Στα ευαγή ιδρύματα κοινώς «βακούφια» σήμερα στηρίζεται όλη η οικονομική υπόσταση της ομογένειας της Πόλης. Από την διαχείριση τους εξαρτάται και η εύρυθμη λειτουργία όλων των ομογενειακών δρωμένων. Η σημασία των Βακουφίων έγκειται στο γεγονός ότι το κράτος της Τουρκίας μετά τη Συνθήκη της Λωζάννης και κατά παράβαση αυτής, όπως αναφέρουν ειδικοί επί του θέματος, αναγνώρισε νομική προσωπικότητα μόνο για τα Ευαγή Ιδρύματα της μειονότητας. Η συλλογική εκπροσώπηση της Ελληνορθόδοξης Κοινότητας της Πόλης, η οποία είχε εξαιρεθεί από τη συμφωνία Ανταλλαγής των Πληθυσμών, παρεμποδίστηκε το 1925 με την κατάργηση του Διαρκούς Εθνικού Μεικτού Συμβουλίου. Στην Πόλη υπάρχουν σήμερα 65 βακούφια, στα περισσότερα των οποίων οι κάτοικοι μετρούνται στα δάκτυλα της μιάς χειρός.

Για τα νομικά θέματα των βακουφίων θα αναφερθεί ο κ. Μιχαήλ Πουσκιούλογλου νομικός, εγώ απλά θα παρουσιάσω μια χρονική διαδρομή των τελευταίων περίπου 50 ετών μέχρι και σήμερα.

Τα έτη 1969-1970 πραγματοποιήθηκαν κοινοτικές εκλογές για τελευταία φορά με το παλαιό καθεστώς, δηλ. κάθε κοινότητα ανεξάρτητα διοργάνωνε τις εκλογές της, όπου ψήφιζαν οι μόνιμοι ενορίτες και εκλεγόταν και το ελεγκτικό συμβούλιο. Το 1970 οι εκλογές απαγορεύτηκαν, στο πέρασμα του χρόνου δημιουργήθηκε μεγάλο κενό και το 1991 δόθηκε άδεια με ένα ειδικό καθεστώς να διεξαχθούν εκλογές για μία και μόνη φορά, οι οποίες στην ουσία ήταν σχεδόν διορισμοί. Πάλι μια μεγάλη περίοδος απραξίας και το 2004 η Νομαρχία εκδίδει ένα κανονισμό και το 2006 πραγματοποιούνται και πάλι οι κοινοτικές εκλογές. Το 2008 εκδίδεται ο νέος βακουφικός νόμος, ο οποίος πραγματικά ήταν σε πολλά θέματα ευεργετικός. Οι εκλογές θα διεξάγονταν υπό την πρωτοβουλία πλέον της Γεν. Διευθ. Βακουφίων και εκδόθηκε και ο σχετικός κανονισμός για όλες τις μειονότητες. Ενώ όλα έβαιναν προς

το καλύτερο εκλογές, επιστροφές ακινήτων, ενίσχυση και βοήθεια μεταξύ βακουφίων, αναπαλαιώσεις σχολικών κτιρίων, αλλαγή υποστάσεων ακινήτων δηλ. από μη προσοδοφόρα, σε προσοδοφόρα (χαϊρατ- ακάρ) ξαφνικά το 2012 για άγνωστους λόγους σταματούν πολλά από αυτά και κυρίως ακυρώνεται ο εκλογικός κανονισμός. Μέχρι σήμερα οι ενέργειες μας ήταν άκαρπες και παρόλο που προτείναμε νέο σχέδιο εκλογικού κανονισμού, προς επικύρωση, δεν λάβαμε απάντηση και έτσι από το 2011 δεν διεξάγονται και πάλι εκλογές με αποτέλεσμα σε πολλές κοινότητες να δημιουργηθεί και πάλι έλλειψη επιτρόπων.

Καταλήγοντας να σας αναφέρω ότι σήμερα τα κυριότερα προβλήματα και θέματα προς επίλυση είναι τα εξής: 1- Πρέπει να συντάξουμε και να επικυρωθεί καταστατικό των βακουφίων μας 2- Είναι απαραίτητο να επαναληφτούν οι εκλογές. 3- Πρέπει να δοθεί μια οριστική λύση στα κατελημμένα (μαζμπούτ) και ιδιαίτερα (μουστεσνα) ονομαζόμενα βακούφια. 4- Πρέπει να επιτραπεί η ένωση βακουφίων.

Το θέμα των βακουφίων κούρασε και κουράζει την ομογένεια η οποία παλεύει σήμερα με πολλαπλά θέματα. Οι πρόγονοι μας, μας υιοθέτησαν μια άριστη και αξιοζήλευτη κοινοτική δομή. Οι κοινότητες μας σε περιόδους ακμής της ομογένειας και όταν αριθμούσαν τα μέλη της εκατό και πλέον χιλιάδες, είχαν πρωτίστως τον κοινοτικό ναό, ο οποίος ήταν και το επίκεντρο, υπήρχε η κοινοτική σχολή, η φιλόπρωχος αδελφότητα, μορφωτικός σύνδεσμος, συσσίτιο και ότι άλλο απαιτείται για την άρτια λειτουργία μιας κοινότητας. Οι επίτροποι ήταν ενορίτες της κοινότητας, οι περισσότεροι ήταν επιχειρηματίες ή έμποροι της περιοχής, οικονομικά ανεξάρτητοι λεγόμενοι «τσορμπατζήδες» και όλοι μαζί με τα λοιπά σωματεία συμμετείχαν στην κοινωνική ζωή της κοινότητας. Διοργάνωναν γεύματα, δείπνα, θεατρικές παραστάσεις, μαθητικές εκδηλώσεις κ.α. Σήμερα δυστυχώς απαρτίζουμε μια κοινότητα και οι ίδιοι συμμετέχουν σε πολλές εκδηλώσεις. Η λειψανδρία έχει φτάσει στο αποκορύφωμα και αυτό ίσως είναι και η κυριότερη αιτία που χωλαίνει σε πολλές περιοχές η εύρυθμη λειτουργία των κοινοτήτων. Προς το παρόν η Γ.Δ. Βακουφίων δεν επιτρέπει την ένωση κοινοτικών βακουφίων και εάν μια μέρα δοθεί και πάλι η άδεια για εκλογές το μεγάλο ερώτημα είναι «πως θα επανδρώσουμε τόσες κοινότητες;»

Πάντοτε αναμένουμε και ελπίζουμε!

Σας ευχαριστώ.

Βράβευση του Άρχοντα της Μ.τ.Χ.Ε. Αντώνιου Παριζιάνου από την Οι.Ομ.Κω.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΤΩΝ

Απονομή τιμητικού τίτλου

Σήμερα στην Θεσσαλονίκη, 18 Νοεμβρίου 2017, το Διοικητικό Συμβούλιο της Οικουμενικής Ομοσπονδίας Κωνσταντινουπολιτών λαμβάνοντας υπόψη την επί σειρά πολλών ετών προσφορά του

κυρίου **Αντωνίου Παριζιάνου**

Άρχοντος Λαμπαδαρίου της Αγιοτάτης Αρχιεπισκοπής Κωνσταντινουπόλεως

υπέρ της Ομογένειας, της Ελληνικής Παιδείας της Βασιλίδας των πόλεων και της Μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας όπως έχει αποφασίσει στην συνεδρίαση της 5^{ης} Σεπτεμβρίου 2017 απονέμει σε αυτόν τον τιμητικό τίτλο

«Αφοσιωμένο τέκνο της Ρωμιοσύνης».

Τα μέλη του Δ.Σ. της Οι.Ομ.Κω

Νικόλαος Ουζούνογλου- Νικόλαος Αναγνωστόπουλος - Μιχαήλ Μαυρόπουλος –
Νικόλαος Ζαχαριάδης – Αλέξανδρος Δαϊσπάγγος – Χρήστος Βρεττόπουλος –
Δημήτριος Φραντζής – Νικόλαος Κόλμαν- Δημήτριος Γεωργιάδης - Θεόφιλος
Λυγκούρης-Ελισάβετ Φερεκίδου - Σταμάτιος Νικ. Κίσσας –
Γεώργιος Κιοσέογλου – Γεώργιος Λεύκαρος – Άννα Κορδομενίδου-

Συνεδρία 2 (14.00-16.00)

Δράσεις προηγούμενου Εξαμήνου

Πρόεδρος συνεδρίας: Δημήτριος Γεωργιάδης

Δήμητρα Δουρμάζερ

« Οι Κωνσταντινουπολίτες στη Βόρεια Ελλάδα - Δραστηριότητες της «'Ενωσις Ομογενών εκ Κωνσταντινουπόλεως Β.Ε.» (Μία αναδρομή στην ιστορία μας)

Οι πρόσφυγες από την Κωνσταντινούπολη αφίχθησαν μαζικά στην Ελλάδα κατά την περίοδο του 1922-1923. Σύμφωνα με την απογραφή του 1928 ήλθαν στην Ελλάδα συνολικά 39.458 πριν και μετά την καταστροφή.

Οι πρόσφυγες κατέφυγαν στην Αθήνα εγκαταστάθηκαν κυρίως στην Καλλιθέα και Νέα Σμύρνη. Επίσης κατοίκησαν στην Θεσσαλονίκη και στην ευρύτερη περιοχή αυτής.

Οι άνθρωποι αυτοί αντιμετώπισαν προβλήματα προσφύγων, όπως τα θέματα στέγης, εργασίας και ιδίως προσαρμογής αφού χαρακτηρίζονταν συχνά «Τούρκοι» ή και με παρεμφερείς λέξεις. Ακόμα τους χαρακτήριζαν ως ψηλομύτες και φαντασμένους.

Κατά το πλείστον ασκούσαν κυρίως αστικά επαγγέλματα ήταν γιατροί, δικηγόροι, έμποροι κ.τ.λ. μετέφεραν στην Ελλάδα τον κοσμοπολιτισμό τους, την κοινωνικότητα, την μόρφωση, την ευρύτητα του πνεύματος, την γλωσσομάθεια, τα ήθη και τα έθιμα, την αγαθοεργία ακόμη και την Βυζαντινή μουσική.

Το 1955-1964. Για μια ακόμη φορά λόγω των Σεπτεμβριανών το 55 και των απελάσεων το 1964, η προσφυγομάνα Θεσσαλονίκη ανοίγει και πάλι την αγκαλιά της να δεχθεί τον πληθυσμό από την Κωνσταντινούπολη. Μετανάστες εξαναγκασθέντες οι οποίοι αναγκάστηκαν να μετακινηθούν (ο κάθε ένας για τους δικούς του προσωπικούς λόγους) και να εγκαταλείψουν τις εστίες τους σε καιρό ειρήνης....

Να σημειώσουμε ότι οι απελάσεις διήρκεσαν έως το 1968 και ότι το κύμα της μετανάστευσης διήρκεσε για αρκετά χρόνια ακόμη. Προσωπικά εγκαταστάθηκα στην Θεσσαλονίκη το 1971.

Η προσαρμογή των Κωνσταντινουπολιτών δεν ήταν καθόλου εύκολη τα πρώτα χρόνια. Η άγνοια μιας μεγάλης μερίδας Ελλήνων για την μειονότητα της Κωνσταντινούπολης, έπαιξε μεγάλο ρόλο στην προσαρμογή μας. Θα σας αναφέρω ένα προσωπικό παράδειγμα. Μου δόθηκε σχετικά σύντομα η ευκαιρία να εργαστώ

σε κάποιο γραφείο λογιστικό όταν μου ζήτησαν τα στοιχεία μου τους έδειξα το διαβατήριό μου διότι δεν είχα ακόμη την πράσινη κάρτα, με κοίταξαν κάπως και μου είπαν: «Μήπως είσαι Τούρκισσα;» Ήταν η πρώτη απογοήτευση που ένιωσα.

Η ελληνική υπηκοότητα μας δόθηκε πολύ αργότερα το 1981. Έως τότε θα έπρεπε να παρουσιαζόμαστε για να ανανεώνουμε την πράσινη κάρτα. Αυτό σου δημιουργούσε το αίσθημα ότι είσαι προσωρινός και όχι όπως θα ήθελες να αισθάνεσαι Έλληνας πολίτης.

Οι Κωνσταντινουπολίτες, κατά το πλείστον αστικής τάξης, (και σε σχέση με την οικονομική κατάσταση της κάθε οικογένειας) έχοντας πάντα τη δύναμη, την υπομονή, το κουράγιο, την πίστη και την ελπίδα για ένα καλύτερο αύριο προσπάθησαν και κατάφεραν να ορθοποδίσουν.

Συγχρόνως όμως με την επιβίωση υπήρχε και το αίσθημα της ανάγκης συνύπαρξης και συνάντησης με τους ομογενείς Κωνσταντινουπολίτες.

Η πρώτη γενιά παρέμεινε δεμένη συναισθηματικά με το Οικουμενικό Πατριαρχείο, τις εκκλησίες μας, τα σχολεία μας, την μεγάλη νοσταλγία για την γενέτειρα, τον ιδιαίτερο τρόπο ζωής και πολλά ακόμη.

Η δεύτερη γενιά δε των νέων έως 30 ετών προσαρμόσθηκε ευκολότερα απέκτησαν συναναστροφές και με Ελλαδίτες.

Οι Κωνσταντινουπολίτες ήταν άτομα που δεν συμμετείχαν στην πολιτική αλλά τους ενδιέφερε πολύ η οργάνωση συλλόγων (όπως γνωρίζουμε στην Πόλη υπήρχαν πολλοί σύλλογοι, όπως υπάρχουν ακόμα). Ήταν οι χώροι συνάντησης των Κωνσταντινουπολιτών.

Αυτό λοιπόν το αίσθημα του κοινού χώρου και η ανάγκη για συνάντηση έγινε αιτία να γίνουν οι πρώτες προτάσεις και έτσι το 1965 ιδρύθηκε στην Θεσσαλονίκη από τους συμπολίτες μας το πρώτο Σωματείο των Κωνσταντινουπολιτών με την επωνυμία Σύνδεσμος Κωνσταντινουπολιτών Β.Ε. με πρόεδρο τον κ. Ζουρελίδη.

Ο Σύλλογος δραστηριοποιούνταν προσπαθώντας να απαλύνει τον νωπό πόνο της μετανάστευσης και να δίνει το στίγμα της γενέτειράς του. Το 1970 μετονομάζεται σε «Ένωσις Ομογενών εκ Κωνσταντινουπόλεως Β.Ε.» και από το 1991 με την προτροπή και τις φιλότιμες προσπάθειες του Δ.Σ. και την συμπαράσταση των μελών στεγάζεται πλέον στον ιδιόκτητο χώρο της Ένωσης στην Καλαμαριά.

Οι Κωνσταντινουπολίτες στην Θεσσαλονίκη διέπρεψαν σε όλους τους τομείς, έμποροι, επιχειρηματίες, επιστήμονες και όχι μόνο.

Εντάχθηκαν ενεργά στην κοινωνία της Θεσσαλονίκης και διατήρησαν την αξία της παραδοσιακής Κωνσταντινουπολίτικης οικογένειας.

Ο πληθυσμός των Κωνσταντινουπολιτών στη Θεσσαλονίκη υπολογίζεται σε 8.000 άτομα κατά προσέγγιση, δεν υπάρχουν έως τώρα στοιχεία που θα μας δώσουν τον ακριβή αριθμό. Σε ερώτησή μου στο Ι.Α.Π.Ε., η κ. Καζαντζίδου μου ανέφερε ότι έγινε προσπάθεια από μέρους τους σχετικά με το θέμα στο τμήμα Αλλοδαπών και η απάντησή τους ήταν ότι δεν έχουν στοιχεία, (δεν έχουν, δεν θέλουν να τα δώσουν; ερώτημα).

Φέτος η Ένωσή μας συμπληρώνει 47 χρόνια δράσης, είμαστε λοιπόν πολύ κοντά στην συμπλήρωση της πεντηκονταετίας της. Επιθυμία και ευχή είναι να τα εορτάσουμε μεγαλοπρεπώς.

Όλα αυτά τα χρόνια με αξιόλογους Προέδρους και με αξιόλογα Δ.Σ. καθώς και με την ιδιαίτερα αξιόλογη συμμετοχή του Τμήματος κυριών το οποίο ιδρύθηκε το 1983, από μέλη της η Ένωσή μας κατάφερε να αποκτήσει μια επάξια θέση στην κοινωνία της Θεσσαλονίκης.

Ανέπτυξε συνεργασίες με τους Δήμους Θεσσαλονίκης, Καλαμαριάς, Νεαπόλεως-Συκεών.

Με το Ιστορικό Αρχείο Προσφυγικού Πολιτισμού.

Το Τούρκικο Γενικό Προξενείο Θεσσαλονίκης

Με συλλόγους όπως την Ένωση Ιμβριών Μακεδονίας-Θράκης, με την Ένωση Σαμίων «Ο Πυθαγόρας», τον σύλλογο Κατερίνης κ.λ.π.

Φυσικά θα πρέπει να αναφέρουμε και παλαιότερα την συνεργασία με το Σύλλογο του Πέρα.

Σημαντικό επίσης για την Ένωση:

Το 2006 ιδρύεται η Οι.Ομ.Κω., η οποία αποτελεί τον ενωτικό φορέα 34 Κωνσταντινουπολιτικών Σωματείων που αντιπροσωπεύουν τους εκπατρισμένους Έλληνες της Κων/πολης. Η η Ένωσή μας είναι ένα από τα μέλη της. Αργότερα η Ένωση εκπροσωπείται στο Δ.Σ. της Οι.Ομ.Κω. με τη συμμετοχή της εκπροσώπου μας κας Κρύστη Γρηγοριάδου-Ψάλτη επί δύο τριετίες και στο νέο Δ.Σ. εκπροσωπείται από τον κο Δημήτριο Γεωργιάδη, μέλος της Ένωσης.

Ένδεκα χρόνια ως μέλος της Οι.Ομ.Κω η Ένωση διατηρεί μια άψογη συνεργασία, με πλήρη ενημέρωση όπως και με ενημέρωση για ιδιαίτερα θέματα που απασχολούν το Σύλλογο. Οι δραστηριότητες και οι προσπάθειες όλων αυτών των ετών αναδεικνύουν τη σημερινή εικόνα της Οι.Ομ.Κω., τα σημαντικά αποτελέσματα που έχουν επιτευχθεί καθώς και τον συνεχή αγώνα για ανώτερους σκοπούς και στόχους, που αφορούν την Ρωμηοσύνη.

Όπως αναφέρεται και στο καταστατικό, σκοπός της Ένωσης είναι η συσπείρωση όλων των Ομογενών Κωνσταντινουπολιτών, η ηθική και υλική στήριξή τους, η διατήρηση και μεταλαμπάδευση της ιστορικής μνήμης του πολιτισμού, η συμπαράσταση και αλληλεγγύη στους ρωμηούς της Πόλης.

Η διοργάνωση και συμμετοχή της Ένωσης σε πολιτιστικές εκδηλώσεις και δράσεις που προάγουν τον πολιτισμό, την κοινωνική αλληλεγγύη και την καλλιέργεια του πνεύματος.

Η Ένωση διατηρεί πλούσια βιβλιοθήκη με υπεύθυνο έφορο τον κ. Βλάση Φάτσιο και υπεύθυνο της βιβλιοθήκης τον κ. Γιάννη Κατσιγιάννη ο οποίος και θα αναφερθεί αναλυτικά.

- Η ομάδα της βιβλιοθήκης λειτουργεί εθελοντικά. Εδώ και επτά χρόνια γίνεται μεγάλη προσπάθεια από τους νέους για την ακριβή ηλεκτρονική καταγραφή, διαθέτουν πολύ χρόνο και προσπαθούν να ολοκληρωθεί η καταμέτρηση ώστε να λειτουργεί πλέον και ως δανειστική βιβλιοθήκη. Τους ευχαριστούμε θερμά για την προσφορά τους. Κατά διαστήματα φοιτητές επιθυμούν να επισκευτούν την βιβλιοθήκη για να βρουν στοιχεία για τις εργασίες τους.
- Τα έσοδα από τις εκδηλώσεις που διοργανώνει το Τμήμα Κυριών και το Δ.Σ., προσφέρονται σε οικογένειες Ομογενών Κωνσταντινουπολιτών καθώς τα Χριστούγεννα και το Πάσχα πλούσιο δέμα με τρόφιμα. Σημαντική οικονομική ενίσχυση είναι και οι μηνιαίες διατακτικές που έχει εξασφαλίσει η Οι.Ο.Κω. για τους αναξιοπαθόντες συμπολίτες μας. (Θέλω να σας διαβιβάσω τις ευχαριστίες τους καθώς και προς το ζεύγος Ματζαρίδη.)
- Διοργανώνονται σεμινάρια εκμάθησης Τουρκικής γλώσσας σε επίπεδο αρχαρίων και προχωρημένων.
- Οι ομάδες χορευτικού και χορωδίας συμμετέχουν σε εκδηλώσεις της Ένωσης καθώς και σε συλλόγους αναδεικνύοντας την Κωνσταντινουπολίτικη παράδοση.
- Η προσπάθεια για την δημιουργία Τμήματος Νέων δεν είχε την ποθητή εξέλιξη. Θα πρέπει να δούμε νέους τρόπους προσέγγισης και από τις δύο πλευρές.
- Δόθηκαν συνεντεύξεις από μέλη του Συλλόγου οι οποίες θα συμβάλλουν στην διαμόρφωση του αρχείου της Ένωσης, όπως και προσωπικές προφορικές μαρτυρίες για τα Σεπτεμβριανά του '55. Οι συνεντεύξεις δόθηκαν στον κ. Βλάση Φάτσιο ο οποίος είχε την πρωτοβουλία αυτής της δράσης.
- Κάθε τρίμηνο κυκλοφορεί η εφημερίδα μας "Ο ΠΑΛΜΟΣ" στην οποία αναφέρονται οι δράσεις της Ένωσης, οι εκδηλώσεις όλων των τμημάτων, τα νέα των μελών μας, το πρόγραμμα εκδηλώσεων του τριμήνου. Η εφημερίδα μας εκτυπώνεται

αφιλοκερδώς από το μέλος μας και μέλος του Δ.Σ. της Οι.Ομ.Κω. τον κ. Δημήτριο Γεωργιάδη. Ένα μεγάλο ευχαριστώ από όλο το Δ.Σ. για την συνεχή προσφορά του.

- Η Ένωση θέλοντας να βρίσκεται κοντά στους Συμπολίτες μας Κωνσταντινουπολίτες διοργάνωνε κάθε χρόνο, κατά το πλείστον του Αγίου Δημητρίου, εκδρομή στην Κωνσταντινούπολη. Τα πολιτικά όμως γεγονότα δεν μας επέτρεψαν επί τρία χρόνια να ταξιδέψουμε στην Πόλη. Φέτος με την ευκαιρία της επίσκεψής μας στον Οικουμενικό Πρατριάρχη πραγματοποιήθηκε η επιθυμία μας να επισκεφθούμε την Πόλη, ημέρα γιορτής του Αγίου Δημητρίου, επίσκεψη στον Πατριάρχη μας, στις εκκλησίες μας, στο Βόσπορο, μας γέμισαν αισθήματα χαράς και συγκίνησης. Ήταν ευδιάκριτη η ικανοποίηση του κόσμου που ήταν γεμάτες οι εκκλησίες και οι αίθουσες από τους συμπολίτες τους.

Οι πόροι της Ένωσης αποτελούνται από ετήσιες συνδρομές των μελών και δωρεές.

Την όλη αυτή επιτυχημένη πορεία της Ένωσης θα πρέπει να την διατηρήσουμε και να την αναπτύξουμε με κάθε τρόπο. Να δείξουμε εκτίμηση και σεβασμό στο έργο όλων των προηγούμενων Διοικητικών Συμβουλίων που με κόπο και διαθέτοντας πολύ προσωπικό χρόνο, ανταποκρίθηκαν στις υποχρεώσεις των. Ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια με την δύσκολη οικονομική κατάσταση χρειάζονται περισσότερες προσπάθειες για την επίτευξη των στόχων.

Θέλοντας να δώσω ένα μήνυμα, απευθύνομαι προς όλα τα μέλη μας ότι για να συνεχίσει η ύπαρξη της Ένωσης θα πρέπει να υπάρχει η ενεργός συμμετοχή σας, όχι μόνο με την παρουσία σας στις εκδηλώσεις, η οποία βεβαίως είναι και αυτή πολύ σημαντική, αλλά κυρίως με την συμμετοχή σας, ως μέλη, στο Διοικητικό Συμβούλιο. Παρακαλώ να λάβετε σοβαρά υπόψιν σας την παράκληση αυτή.

Σας ευχαριστώ.

Θεσσαλονίκη 18 Νοεμβρίου 2017

Γιάννης Κατσιγιάννης & εθελοντική ομάδα

«Εθελοντική προσπάθεια οργάνωσης βιβλιοθήκης και διαμόρφωσης ιστορικού αρχείου της Ένωσης»

Θα περιαιτολογήσω για λίγο. Ονομάζομαι Γιάννης Κατσιγιάννης, είμαι συγγραφέας και έχω κάνει μεταπτυχιακό στην “Δημιουργική Γραφή”. Εδώ βρίσκομαι με την ιδιότητα του συντονιστή και εμπνευστή του έργου της εθελοντικής προσπάθειας οργάνωσης βιβλιοθήκης και διαμόρφωσης ιστορικού αρχείου της Ένωσης. Σε αυτό το σημείο θα ήθελα να σας παρουσιάσω το πάνελ, που αποτελείται από εθελοντές της ομάδας μας.

Δήμητρα Χριστοφορίδου: φιλόλογος, αυτή την εποχή ολοκληρώνει το μεταπτυχιακό της επάνω στο αντικείμενο της “Διοίκησης Πολιτισμικών Μονάδων-MSC”.
Νίκη Δραγομανίδου: φοιτήτρια της βιβλιοθηκονομίας, από την Ξάνθη.
Κώστας Τσολακίδης: φοιτητής της βιβλιοθηκονομίας, με ρίζα Κωνσταντινουπολίτικη.

Θα ξεκινήσω κάνοντας μία ιστορική αναδρομή γύρω από την εθελοντική μας δράση.

Πριν από 7 χρόνια, μπήκα σ' έναν χώρο ο οποίος χρησιμοποιούνταν σαν αποθήκη και κάπου πίσω από λοφίσκους με κούτες, διέκρινα ράφια με βιβλία. Αυθόρμητα, κι έχοντας πλήρη άγνοια κινδύνου, έκανα τη σκέψη πως εδώ θα μπορούσε να δημιουργηθεί μια βιβλιοθήκη ανοιχτή προς το κοινό και βασισμένη επάνω στα καθιερωμένα διεθνή βιβλιοθηκονομικά πρότυπα. Βιβλιοθηκονόμος δεν είμαι, οπότε η πρώτη μου κίνηση ήταν να βρω καταρτισμένους επιστημονικά συνοδοιπόρους στο ταξίδι για την υλοποίηση αυτού του οράματος. Σύντομα, δημιουργήθηκε ένας ολιγομελής αλλά πολύ ορεξάτος πυρήνας εθελοντών ο οποίος και επωμίσθηκε την εργασία της δημιουργίας...χώρου. Διόδων, μονοπατιών πιο συγκεκριμένα, που θα καθιστούσαν την πρόσβαση μας στα βιβλία, εφικτή. Ακολούθησε η απαραίτητη τακτοποίηση, καθαρισμός και μετά το πέρας ενός εύλογου χρονικού διαστήματος, η αρχική επαφή και εκτίμηση του υλικού της συλλογής. Η αίσθηση θα έλεγα περισσότερο, που αποκομίσαμε, επιβεβαίωσε και τόνισε την υποψία μου πως εδώ έχουμε να κάνουμε μ' ένα ιδιαίτερο υλικό, όπου ένα μη ευκαταφρόνητο κομμάτι του, άπτεται θεμάτων – ιστορικών, πολιτικών, πολιτιστικών, τουριστικών κ.ά. – που αφορούν τον Ελληνισμό της Πόλης, την Ανατολική Θράκη ευρύτερα, αλλά και περιοχές όπως η Μικρά Ασία, ο Πόντος και η Καππαδοκία. Το εθελοντικό έργο, συνεχίστηκε με μία πρώτη ταξινόμηση και ηλεκτρονική καταγραφή μέρους της συλλογής, πάντα στα πλαίσια των

δυνατοτήτων της ολιγομελούς πλην, πολύ δραστήριας και ορεξάτης αυτής ομάδας. Το υλικό που καταγράφηκε αφορούσε σχεδόν εξ ολοκλήρου τα βιβλία της συλλογής και πολύ λιγότερο το πληροφοριακό της υλικό, που αποτελείται από περιοδικά, εφημερίδες, εγκυκλοπαίδειες και άλλου είδους τεκμήρια.

Χωρίζοντας την εθελοντική μας προσπάθεια σε τρεις φάσεις, εδώ θα έλεγα πως κλείνει η πρώτη, η οποία και διήρκεσε από τον Σεπτέμβριο του 2010 έως και το τέλος περιόδου του 2012. Το διάστημα που ακολούθησε – η δεύτερη φάση - αποτέλεσε μία μακρά περίοδος όπου το έργο ατόνησε και σταμάτησε ανά διαστήματα. Οι σποραδικές επισκέψεις του ομιλούντος, τις περισσότερες φορές μόνος, άλλοτε με έναν ακόμα εθελοντή, είχαν στην πλειονότητα τους τον χαρακτήρα της διατήρησης του χώρου σε ένα επίπεδο ώστε να μην ξανακυλήσει στην προ του εθελοντισμού κατάσταση του, και κατά δεύτερο την όποια συνέχιση της ηλεκτρονικής καταγραφής.

Εδώ θα μπορούσα να σταθώ καταθέτοντας όλη μου την πικρία μου για το διάστημα εκείνο. Θα αρκεστώ όμως μονάχα να πω, ότι το τότε προεδρείο κράτησε αποστάσεις, δείχνοντας μάλλον δυσπιστία και επιφυλακτικότητα απέναντι στο έργο. Οι εθελοντές αποχώρησαν - κάποιοι για προσωπικούς λόγους - η κοινή διαπίστωση όμως ήταν πως δεν υπήρξε στήριξη. Και μιλώ για την στοιχειώδη. Καμιά φορά ξέρετε, ειδικά όταν βρίσκεσαι στο ξεκίνημα μιας προσπάθειας - πόσο μάλλον εθελοντικής - αρκεί και μια ηθική επιβεβαίωση. Μια παρότρυνση να συνεχίσεις, ένα χτύπημα στην πλάτη, μία διαβεβαίωση ότι αυτό που κάνεις έχει κάποιο νόημα. Έτσι χάθηκε μία καλή ευκαιρία να προχωρήσουμε και σήμερα πια να μπορούσαμε να μιλάμε με άλλα δεδομένα. Όλο αυτό το διάστημα, η μοναδική ουσιαστική στήριξη ήρθε από την κ. Ειρήνη Κωνσταντίνου που την ευχαριστούμε ιδιαίτερα.

Το θέμα της βιβλιοθήκης ανακινήθηκε μετά από χρόνια, όταν η προεδρία άλλαξε χέρια. Κι εδώ θα ήθελα να ευχαριστήσω πρωτίστως τον κύριο Βλάση Φάτσιο, χωρίς τις προσπάθειες του οποίου νομίζω πως δε θα βρισκόμασταν εδώ, την πρόεδρο κυρία Δήμητρα Δουρμάζερ και όλο το Διοικητικό. Τον Νοέμβριο του 2016 και κατόπιν ανοιχτής πρόσκλησης για εθελοντισμό, συστάθηκε μια νέα ομάδα αποτελούμενη αρχικά από 9 άτομα. Οι εργασίες από τότε ξαναξεκίνησαν και συνεχίζονται μέχρι σήμερα με την συμπλήρωση και ολοκλήρωση των ήδη υπαρχόντων ηλεκτρονικών εγγραφών, όπως και την προσθήκη νέων. Οι εργασίες γίνονται 3 με 4 φορές στις εβδομάδα, με τους εθελοντές να αφιερώνουν ένα τρίωρο τη φορά. Να προσθέσω κλείνοντας εδώ και την ιστορική μου αναδρομή, πως όλο το παραπάνω χρονικό διάστημα πλαισιώσαμε την εθελοντική μας προσπάθεια και με κάποιες πολιτιστικού και φιλανθρωπικού χαρακτήρα εκδηλώσεις. Το Δεκέμβριο του 2012 διοργανώθηκε η πρώτη *Κωνσταντινουπολίτικη Βραδυά Αγάπης* η οποία μετέπειτα και καθιερώθηκε ως θεσμός. Μια ετήσια μουσική εκδήλωση με στόχο της την οικονομική ανακούφιση απόρων οικογενειών. Τον Μάρτιο του 2013 προσκλήθηκε η συγγραφέας Σοφία Νικολαΐδου η οποία και παρουσίασε το βιβλίο της «*Χορεύουν οι Ελέφαντες*», ενώ τον

Ιούνιο που μας πέρασε, διοργανώσαμε βραδυά περιήγησης στην Πόλη μέσα από κείμενα γνωστών λογοτεχνών, με τίτλο *Περπατώ εις την Πόλιν...* Συνολικά, όλα αυτά τα 7 έτη, συμμετείχαν στην προσπάθεια 14εθελοντές, 7 εκ των οποίων βιβλιοθηκονόμοι, 4 φιλόλογοι, 2 καλλιτέχνες και μία θεολόγος. Τα ονόματα των οποίων - πλην των παρευρισκομένων : Κιτριδου Δήμητρα, Καρασσαβίδου Μαρία, Γαλανός Βασίλης, Βαλκανίδου Σοφία, Παπαδήμου Μαρία, Ιγνατιάδη Λουίζα, Τσολακίδου Δέσποινα, Πετρίδου Λυγερή, Τσιαμίτα Βασιλική, Βογιατζή Μαρία και Λιάρου Ελένη.

Για την πορεία όμως της εθελοντικής μας προσπάθειας και το σημείο στο οποίο έχουμε φθάσει σήμερα, θα πει δυο λόγια η Νίκη Δραγομανίδου.

Πλησιάζουμε στην ολοκλήρωση της πλήρους καταγραφής ενός μεγάλου μέρους του δανειστικού τμήματος της συλλογής. Το υλικό είναι ταξινομημένο με βάση το βιβλιοθηκονομικό σύστημα Dewey, το οποίο χρησιμοποιούν οι περισσότερες στον κόσμο βιβλιοθήκες.

Στην κατηγορία Γενικά Θέματα έχουμε 36 βιβλία,

Φιλοσοφία και Ψυχολογία 43,
Θρησκείες 189,
Κοινωνικές Επιστήμες 286,
Γλώσσα 85,
Φυσικές Επιστήμες και Μαθηματικά 29,
Τεχνολογία (Εφαρμοσμένες Επιστήμες) 50,
Καλές Τέχνες – Διακοσμητικές Τέχνες 173,
Λογοτεχνία και Ρητορική 1027,
Γεωγραφία και Ιστορία 695,
Παιδικά 248.

Ο συνολικός αριθμός της συλλογής - όσον αφορά το δανειστικό τμήμα - ανέρχεται στα 3579 βιβλία. Από αυτά έχουν καταγραφεί και ταξινομηθεί πλήρως τα 2114. Ελλιπή καταγραφή παρουσιάζουν τα 747, υφίστανται 30 διπλά, ενώ 688 βιβλία που προέρχονται από δωρεές, βρίσκονται σε αναμονή. Προσθέτοντας όμως και το υλικό της πληροφοριακής συλλογής - για το οποίο δεν έχουμε ακριβή εικόνα ακόμη - τότε το σύνολο του υλικού της βιβλιοθήκης ανέρχεται στα 4500 με 5000 τεκμήρια.

Μελλοντικός μας στόχος είναι η δημιουργία ξεχωριστής κατηγορίας με τον τίτλο Κωνσταντινούπολη - κίνηση που θα τονίσει ακόμα καλύτερα τον ιδιαίτερο

χαρακτήρα της συλλογής. Με μια γρήγορη ματιά, κάποιος θα έλεγε πως η συλλογή δεν είναι μεγάλη σε αριθμό. Η παλαιότητα και σπανιότητα όμως μέρους των βιβλίων της την καθιστά σίγουρα ιδιαίτερη. Επιθυμούμε η ξεχωριστή της χροιά, να αποτελέσει μελλοντικά πόλο έλξης βιβλιόφιλων όσο και ερευνητών. Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε του δωρητές μας, όπως τον κ. Βαρναλίδη Σωτήριο και Φλωρόπουλο Συμεών, οι οποίοι διέθεσαν μεγάλο αριθμό βιβλίων για την ενίσχυση της συλλογής.

Ποια είναι όμως η σημασία της ύπαρξης μιας βιβλιοθήκης στην εποχή του internet και του e-book; Ποιος ο λόγος δημιουργίας μιας βιβλιοθήκης σαν αυτή για την οποία εργαζόμαστε και ποιες οι ανάγκες της; Θα δώσω στο σημείο αυτό το λόγο στον Κώστα Τσολακίδη.

Μέσα από μια βιβλιοθήκη υποστηρίζεται η ατομική εκπαίδευση και παρέχονται ευκαιρίες για προσωπική ατομική ανάπτυξη. Η φερεγγυότητα της πηγής απ' όπου και αντλούνται οι διαδικτυακές πληροφορίες είναι πολλές φορές αμφισβητήσιμη. Όσο για το e-book, ποιος μπορεί να το αγκαλιάσει, να νιώσει την υφή και την μυρωδιά του; Κι ακόμα, πόση ώρα μπορεί κάποιος να διαβάσει συνεχόμενα μέσα από μια φωτεινή πηγή όπως ένα λαπ τοπ; Απαντώντας στο δεύτερο ερώτημα, θα λέγαμε πως κάποια ανάλογη προσπάθεια εστιασμένη στον Ελληνισμό της Πόλης και όχι γενικότερα στον προσφυγικό, αν μη τι άλλο από την Βόρεια Ελλάδα, εκλείπει. Η ιδιαιτερότητα της αυτή, πιστεύουμε ακράδαντα ότι μπορεί να αποτελέσει πόλο έλξης ερευνητών. Δεν είναι τυχαίο που πριν καν ολοκληρώσουμε την προσπάθεια μας, ανά διαστήματα, μας έψαξαν φοιτητές που βρίσκονται στην φάση της εκπόνησης κάποιας εργασίας. Χαρακτηριστική ήταν η περίπτωση ενός Άγγλου που εκπονούσε την διδακτορική του διατριβή με θέμα που είχε να κάνει με τον Ελληνισμό της Πόλης.

Οι ανάγκες της βιβλιοθήκης μας είναι οι εξής:

- 1 Δύο υπολογιστές, για τον βιβλιοθηκονόμο και το κοινό
- 2 Νέα παιδικά βιβλία για την ενίσχυση του παιδικού τμήματος
- 3 Μηχάνημα αναγνώρισης κωδικών barcode
- 4 Αντικλεπτικό μηχάνημα
- 5 Εκτυπωτή και σκάνερ
- 6 Δημιουργία Ιστοσελίδας που θα φιλοξενεί τον online κατάλογο
- 7 Συντήρηση παλαιών και για άμεση χρήση βιβλίων

8 Νέο και μεγαλύτερο χώρο. Η βιβλιοθήκη θα πρέπει να φιλοξενείται σε χώρο που θα την προβάλλει και θα την αναδεικνύει.

Πως είναι όμως να είσαι εθελοντής στην Βιβλιοθήκη της Ένωσης;
Ο εθελοντισμός μέσα από την ποιητική ματιά της Δήμητρας Χριστοφορίδου.

Όσα αναφέρω, είναι λίγο ποιητικά, λίγο φιλοσοφικά και πολύ πραγματικά.
1.Εθελοντισμός στη β[Β]ιβλιοθήκη

Σύντομη συναισθησιακή αποτίμηση ενός χρόνου εθελοντισμού.

2.Εθελοντισμός στη βιβλιοθήκη Εθελοντισμός είναι η έκφραση της ελεύθερης βούλησης και του κοινωφελούς σκοπού Βιβλιοθήκη είναι ο μπορσικός λαβύρινθος της Βαβέλ, της προσωπικής βιβλιοθήκης, της απόλυτης βιβλιοθήκης

3.Εθελοντισμός στη Βιβλιοθήκη.

Ο εθελοντισμός στη Βιβλιοθήκη Ένωσης Ομογενών εκ Κωνσταντινουπόλεως Β. Ελλάδος

είναι εθελοντισμός με τρόπο αλληλεξάρτησης και συμπληρωματικότητας είναι εθελοντισμός σε σημείο Άλεφ, στο σημείο δηλαδή συνύπαρξης των πάντων.

4 Η Βιβλιοθήκη της Ένωσης

είναι ένα μικρό μεγάλο σύμπαν που συνδυάζει την ποσότητα με την ποιότητα των τίτλων

5.Η Βιβλιοθήκη της Ένωσης είναι εδώ.

Ας την

ακούσουμε

μυρίσουμε

δούμε

αγγίξουμε

ανοίξουμε

6.Ευχαριστώ

Ευχαριστούμε

Σχέδια, όνειρα και διάθεση υπάρχουν. Ή μάλλον - για να ακριβολογώ, ακόμα υπάρχουν. Πρέπει όμως αυτή η προσπάθεια κάπου να καταλήξει και για να

καταλήξει εκεί που οραματιζόμαστε, χρειάζεται υλική συνδρομή. Ξέρετε, δεν φτάνουν καμιά φορά μόνο τα επίσημα έγγραφα όπως τα πιστοποιητικά γέννησης για αποδείξουν την καταγωγή. Οι Κωνσταντινουπολίτες έχουν τη φήμη ανθρώπων χουβαρτνάδων. Κλείνω λοιπόν μ' ένα τσιτάτο που περικλύει και την έκκληση μου για περαιτέρω στήριξη της προσπάθειας μας. *Είσαι Κωνσταντινουπολίτης; Απέδειξε το! Ευχαριστώ.*

Μιχαήλ Μαυρόπουλος

«Τα αποτελέσματα των εθελοντικών αποστολών στην Πόλη το τελευταίο εξάμηνο»

Κυρίες και κύριοι,

Η ΟΙΟΜΚΩ εδώ και πολύ καιρό έχει αρχίσει τις προσπάθειες διατήρησης και διαφύλαξης των στοιχείων που αφορούν την ρωμαϊκή κοινότητα.

Στο πλαίσιο αυτής της προσπάθειας που στηρίζεται, κυρίως, στην εθελοντική εργασία, φέτος το καλοκαίρι έγιναν τα εξής:

Στη Χάλκη εργάστηκαν:

1) Ο Ευστράτιος Κατανόπουλος, έμεινε από τις 27/7- 7/8/ 2017.

Ασχολήθηκε με την ψηφιοποίηση του αρχείου της Θεολογικής Σχολής Χάλκης

2) Ο Ανδρέας Μεταξάς, αρχιτέκτων. Έμεινε από τις 3-22 Αυγούστου 2017.

Ασχολήθηκε με την αποτύπωση με την παραδοσιακή μέθοδο (δηλαδή με σκαριφήματα και αναγραφή διαστάσεων) και με την φωτογραφική τεκμηρίωση ανά όροφο και χώρο, μιας διώροφης κατοικίας στη οδό Bahriyeli Sükrü Bey, Αρ.2, εποχής του τέλους του 19^{ου} αιώνα, η οποία ανήκει στην ελληνική κοινότητα.

3) Ο Μιχαήλ Σάρρας, Δρ. Ιστορίας και Αρχαιολογίας. Έμεινε από τις 21/8-21/9/ 2017.

Ασχολήθηκε με το ιστορικό αρχείο της Κοινότητας της Χάλκης, με στόχο τη διάσωση και την ανάδειξή του. Το αρχείο χωρίστηκε σε τέσσερις θεματικές:

A) Το Αρχείο της Ενορίας

B) Το Αρχείο της Εκκλησίας του Αγίου Νικολάου

B) το Αρχείο της Θεολογικής Σχολής

Γ) Το Αρχείο του Φιλοπτώχου ταμείου της Χάλκης

Στα Ψωμαθεία

Ο Κωνσταντίνος Χαλκιάς. Έμεινε από τις 11/8-19/8/2017.

Ασχολήθηκε με τη φωτογραφική καταγραφή (632 φωτογραφίες από τον Άγιο Μηνά και 755 φωτογραφίες από τον Άγιο Νικόλαο) του εσωτερικού εικονιστικού διάκοσμου

του Αγίου Μηνά και του Αγίου Νικολάου, των δύο μεγαλύτερων εκκλησιών της περιοχής Ψωμαθείων.

Μοναστήρια Προγκηπωνήσων

Το καλοκαίρι του 2017, εργάστηκε, επίσης, μια ομάδα που αποτελούνταν από τους:

- Πάνο Γεωργίου, Διπλ. Πολιτικό Μηχανικό, επιστημονικό συνεργάτη του Εργαστηρίου Αντισεισμικής Προστασίας του Εθνικού Μετσοβίου Πολυτεχνίου
- Άννα Ιωαννίδου, Διπλ. Πολιτικό Μηχανικό του Εθνικού Μετσοβίου Πολυτεχνίου
- Μαρία –Πολυξένη Καραμπάτσου, Διπλ. Πολιτικό Μηχανικό του Εθνικού Μετσοβίου Πολυτεχνίου.

Η ομάδα αυτή έκανε επιτόπιες παρατηρήσεις και κατέγραψε τα αδύνατα σημεία όλων των μονών και των ιδρυμάτων που υπάγονται στο Οικουμενικό Πατριαρχείο και 1 μονής που υπάγεται στο Πατριαρχείο Ιεροσολύμων (Άγιος Γεώργιος Κρημονού).

Όλες αυτές οι εργασίες, οι καταγραφές και οι φωτογραφήσεις έχουν ένα και μοναδικό στόχο: Τη διατήρηση και την προστασία της ρωμαϊκής κληρονομιάς στην Πόλη.

Οι πρώτες μελέτες ανοίγουν τον δρόμο σε πιο εμπειριστατωμένες επεξεργασίες του αρχικού υλικού, έτσι ώστε να έχουμε μια πληρέστερη εικόνα για τη δημογραφική και κοινωνική διάρθρωση των κοινοτήτων μας.

Επίσης, παίζουν σημαντικό ρόλο στη μεθόδευση λήψης μέτρων συντήρησης για την ακίνητη περιουσία των ρωμαϊκών κοινοτήτων, κυρίως όταν ο μεγάλος σεισμός που αναμένεται στην Πόλη βρίσκεται, από ότι αναφέρουν οι ειδικοί επιστήμονες, προ των πυλών.

Σε όλη αυτή τη διαδικασία βασικός και κύριος παράγοντας, θεμέλιος λίθος στην προσπάθεια της ΟΙΟΜΚΩ, υπήρξε η προθυμία και η αφοσίωση στο έργο που ανέλαβαν οι εθελοντικώς απασχολούμενοι φίλοι και φίλες μας.

Ο κοινωνικός ιστός της Πόλης στηρίζονταν ανέκαθεν στην εθελοντική εργασία. Πραγματικά, χαιρόμαστε και εκτιμούμε την πολύτιμη αυτή προσφορά, που στα χρόνια μας αποτελεί σχεδόν μοναδική λύση, και χαιρόμαστε διπλά, όταν ο

εθελοντισμός για την Πόλη προέρχεται από ανθρώπους που δεν κατάγονται από εκεί, αλλά απλώς τους συγκινεί η Πόλη, και η δική μας προσπάθεια.

Τους ευχαριστούμε θερμά για την πρόθυμη ανταπόκρισή τους, τον επαγγελματισμό τους και τη βοήθειά τους στην υλοποίηση του οράματος της ΟΙΟΜΚΩ, για τη συλλογή στοιχείων και αρχείων που θα βοηθήσουν στη συνέχιση της θετικής προσφοράς της στη Ρωμιούσνη.

Δυστυχώς, στους εδώ κόλπους της εκπατρισμένης μας κοινότητας υπάρχουν φωνές που αμφισβητούν τις πράξεις και τις προθέσεις μας. Υπάρχουν κάποιοι που θεωρούν ότι μόνο μέλημά μας είναι να «βγαίνουμε φωτογραφίες» και ότι δεν κάνουμε τίποτα παραπάνω. Υπάρχουν κάποιοι που

μας κατηγορούν για τις επαφές μας με τους ανώτατους άρχοντες του τουρκικού κράτους.

Απαντούμε: χωρίς διάλογο και χωρίς να εκθέτουμε τις απόψεις και τα αιτήματά μας με θάρρος και με γνώση, δεν μπορούμε να περιμένουμε θετικά αποτελέσματα, αλλά ούτε και να κατηγορούμε την απέναντι πλευρά. Ας μην ξεχνάμε ότι η νέα γενιά των Τούρκων δεν έχει ιδέα για τα δικά μας προβλήματα, δεν έχει γνώση της ιστορίας της ελληνικής μειονότητας. Η ενημέρωσή τους αποτελεί δικό μας καθήκον. Θέτουμε τα αιτήματά μας με επιμονή και με υπομονή περιμένουμε τα αποτελέσματα των κινήσεών μας. Κάποιες φορές στέφονται με επιτυχία, (βλ. το άνοιγμα των σχολείων στην Ίμβρο, η παρακολούθηση των μαθημάτων στα ελληνικά μειονοτικά σχολεία και παιδιά μη Τούρκων υπηκόων, πράγμα που δίνει μια ανάσα ζωής στα σχολεία μας, η εκ νέου απόκτηση της τουρκικής ιθαγένεια ατόμων που είχαν διαγραφεί κτλ) κάποιες φορές όχι. Εμείς θα επιμείνουμε στην άποψή μας ότι ως Τούρκοι πολίτες έχουμε δικαιώματα, τα οποία και διεκδικούμε, όπως το δικαίωμα να κληρονομήσουν τα παιδιά μας την εκεί περιουσία μας, να γίνουν οι εκλογές των διοικητικών συμβουλίων των βακουφίων, κλπ.

Επιμένουμε: Όλα αυτά που ζητάμε, και ίσως ακόμα περισσότερα, θα μπορέσουμε να τα επιτύχουμε μόνο συνεργαζόμενοι με ομόνοια, με σύμπνοια και συνεννόηση,

με επικεφαλής το θεσμικά κατοχυρωμένο ως δευτεροβάθμιο όργανο της Ρωμιούσνης, την ΟΙΟΜΚΩ, που εκλέγεται από εκπροσώπους των συλλόγων μας. Στην ΟΙΟΜΚΩ είμαστε πρόθυμοι να συνεργαστούμε και να ακούσουμε προτάσεις και ιδέες.

Αποσπασματικές πρωτοβουλίες, ατόμων ή συλλόγων, που όσο καλή πρόθεση και να ενέχουν, δημιουργούν την εντύπωση διάσπασης και προκαλούν κακόβουλα σχόλια, ουδόλως ωφελούν και μάλλον βλάπτουν.

Ο σημερινός απολογισμός των δράσεων της ΟΙΟΜΚΩ που βασίζονται στην εθελοντική προσφορά, θεωρώ πως είναι μια απόδειξη όσων είπα παραπάνω.

Νικόλαος Αναγνωστόπουλος

«Η συνεργασία με τα Κωνσταντινουπολίτικα Σωματεία εκτός Ελλάδος»

Η Κωνσταντινουπολίτικη διασπορά **εκτός Ελλάδος** χρονολογείται, κυρίως, μετά τις απελάσεις του 1964.

Εκπατρισμένοι, εκτοπισμένοι, ξεριζωμένοι (ο όρος που χρησιμοποιείται από τους διεθνείς οργανισμούς είναι "uprooted", δηλώνοντας όσους για οποιοδήποτε λόγο αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τις εστίες τους), ξεριζωμένοι, λοιπόν, συμπολίτες μας προσπαθούν να προσαρμοστούν στα νέα δεδομένα του τόπου εγκατάστασής τους.

Έχουν να αντιμετωπίσουν πληθώρα προβλημάτων. Τίποτα δεν είναι όπως ήταν πριν. Το πρώτο και σημαντικότερο η γλώσσα. Κατόπιν το φαγητό. Στη συνέχεια, τα ήθη και τα έθιμα της τοπικής κοινωνίας όπου βρίσκονται.

Σε κάθε επαφή τους με τους ντόπιους αισθάνονται αυτό που ένιωθαν και στην γενέτειρά τους: ότι είναι ανεπιθύμητοι, παρείσακτοι, σε τελευταία ανάλυση, δευτέρας κατηγορίας πολίτες. Στο άκουσμα και μόνο του ονόματός τους σε οποιοδήποτε δημόσιο χώρο, τα βλέμματα των ντόπιων τους κατακεραυνώνουν. Τα επίθετα *sale grec* «βρώμικε Έλληνα» στην Γαλλία, *sale étranger* «βρώμικε ξένε» στην Ελβετία είναι, δυστυχώς, πικρή πραγματικότητα της καθημερινής ζωής.

Αυτά που περιγράφω δεν είναι αφηγήματα που άκουσα από κάποιους ή τα διάβασα κάπου. Είναι προσωπικές μου εμπειρίες. Είναι αυτά που έζησα φθάνοντας, αμέσως μετά την αποφοίτησή μου από το Ζωγράφειο, στην Ελβετία, το 1970, εν μέσω εκλογικής καμπάνιας για το δημοψήφισμα με θέμα «Έξω οι ξένοι».

Το καφενείο, που μετονομάστηκε σήμερα σε καφετέρια, ήταν η μόνη διασκέδαση στο χωριό ή σε κάθε χωριό στα γύρω. Μοναδική εξαίρεση το κεφαλοχώρι, στα περίπου 25 χλμ, που διέθετε και δύο σινεμά. Δεν θα ξεχάσω ποτέ τα βλέμματα των θαμώνων του καφενείου στο κάθε άνοιγμα της πόρτας και την «εξορία» και «απομόνωση», κυριολεκτικά, του ξένου σε κενό τραπέζι μακριά από όλους τους ντόπιους.

Γιατί τα λέω όλα αυτά;

Διότι μέχρι να βρεις τον δρόμο και τη θέση σου μέσα σε μία αφιλόξενη κοινωνία, μέχρι να φθάσεις σε κάποιο αποδεκτό επίπεδο ζωής, σε τρώει το μαράζι. Τι γυρεύω εγώ εδώ; Γιατί δεν είμαι στον τόπο μου, με την οικογένειά μου με τους φίλους μου; Γρήγορα βέβαια τον ένστικτο της επιβίωσης υπερισχύει και εάν είσαι τυχερός, βαστάει η τσέπη σου και είσαι σε αποδεκτή απόσταση 60-80 χλμ από την εκκλησία μας, αναμένεις την Κυριακή, με την αγωνία να συναντήσεις κάτι που θα σε θυμίζει την γενέτειρά σου. Θα συναντήσεις κάποιο συμπολίτη σου, με τον οποίο

θα ανταλλάξεις νέα. Μην ξεχνάτε ότι ζούμε ακόμη σε εποχές δίχως κινητά και internet και η επικοινωνία με την Πόλη είναι, στην καλλίτερη περίπτωση, εβδομαδιαία μετά από ουρά στα κέντρα τηλεφωνίας, κυρίως στους σιδηροδρομικούς σταθμούς.

Έτσι ιδρύονται οι πρώτοι Σύλλογοι Κωνσταντινουπλιτών στις διάφορες μεγάλες πόλεις της Ευρώπης. Για να βρίσκονται τα μέλη μεταξύ τους και να αναβιώνουν οι αναμνήσεις, να γεύονται τα πολιτικά φαγητά και γλυκά, να ακούν τραγούδια παραδοσιακά και να χορεύουν τους χορούς μας. Βέβαια ένας Σύλλογος στις Βρυξέλλες δεν μπορεί να καλύψει όλο το Βέλγιο, ούτε ένας Σύλλογος στην Φρανκφούρτη τον Κωνσταντινουπολίτη κάποιου χωριού στα περίχωρα του Αμβούργου. Οι αποστάσεις είναι μεγάλες.

Αυτοί οι Σύλλογοι που ιδρύθηκαν τότε με τόσες δυσκολίες, εάν δεν έχουν ήδη κλείσει, προσπαθούν σήμερα να βρουν τον βηματισμό τους μέσα σε ένα τοπίο και ένα περιβάλλον το οποίο έχει αλλάξει ριζικά.

Φθάνουμε, έτσι, στον ρόλο της Ομοσπονδίας και το καθήκον της να συσπειρώσει τους Συμπολίτες μας απανταχού της γης, να ξαναδώσει -- μαζί τους πάντοτε -- ένα νόημα στο κοινό μας όραμα, έστω και αν τα μέσα που διαθέτει είναι περιορισμένα. Λέω «περιορισμένα», διότι δεν φθάνουν τα ενημερωτικά δελτία, ούτε οι «ανακοινώσεις» των πεπραγμένων: πήγαμε εκεί, κάναμε εκείνο. Είναι υποχρεωτική η προσωπική επαφή, η φυσική παρουσία και η ανταλλαγή απόψεων «διά ζώσης», τουλάχιστον μία φορά τον χρόνο. Είναι απαραίτητος ένας διάλογος. Είναι απολύτως αναγκαία η συζήτηση για να λυθούν απορίες, να ληφθούν σοβαρά και αναλυθούν τυχόν αμφισβητήσεις.

Η μεγαλύτερη όμως πρόκληση σήμερα είναι ότι πολλοί Συμπολίτες μας πιστεύουν ότι η Πόλη τελείωσε. Δεν νομίζετε ότι θα έπρεπε να τους πείσουμε ότι αξίζει να το παλέψουμε και γιατί; Και εδώ, ακριβώς, εντοπίζω τό διπλό χρέος όλων μας.

Πρώτον, λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη τα νέα δεδομένα της σημερινής πραγματικότητας, πρέπει να ξυπνήσουμε συνειδήσεις και, παρά τις δυσκολίες, να βοηθήσουμε όσο μπορούμε την **ίδρυση Συλλόγων σε μεγάλες χώρες**. Κωνσταντινουπολίτες υπάρχουν παντού. Το ξεκίνημα μπορεί να πραγματοποιηθεί με 5-10 ιδρυτικά μέλη και την υποστήριξη μας στην κατάρτιση και αποδοχή του καταστατικού. Η ετήσια συνδρομή (συνήθως της τάξεως των 10-20 ευρώ) δεν είναι απαγορευτική. Σας μιλώ και πάλι μέσα από τα βιώματά μου. Στην Ελβετία κάναμε το μεγάλο βήμα και οργανώσαμε σύλλογο. Γιατί όχι και σε άλλες χώρες;

Στην πορεία, με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, η τροφοδότηση των Συλλόγων του Εξωτερικού μπορεί να είναι εφικτή. Εάν βέβαια, η ΟΙ.ΟΜ.ΚΩ κατόρθωνε να έχει

κάποιο ετήσιο προϋπολογισμό για ένα εμπεριστατωμένο στρατηγικό σχέδιο για τον σκοπό αυτό, θα μπορούσαν να γίνουν θαύματα. Δεν έχουμε πολύ χρόνο μπροστά μας. Πρέπει να εκμεταλλευτούμε την χρονική περίοδο που είναι ακόμη εν ζωή ο μεγάλος αριθμός των Κωνσταντινουπολιτών που γεννήθηκαν στην Πόλη για να προφθάσουμε να μεταλαμπαδεύσουμε και να ευαισθητοποιήσουμε τα παιδιά μας. Η ευαισθητοποίηση πρέπει να γίνεται κυρίως ιστορικά και πολιτισμικά με τακτικές ομιλίες και διάλογο στα ελληνικά και στην γλώσσα της χώρας που βρίσκονται.

Δεύτερον, πρέπει να **συσπειρωθούμε διεθνώς**, γιατί ενωμένοι μπορούμε να καταλάβουμε καλλίτερα και να συμβάλουμε περισσότερο στην επίλυση ζωτικών προβλημάτων εκείνων που ζουν ακόμη στην γενέτειρά μας. Η υποστήριξη των δικαιών και δικαιωμάτων (“advocacy”) χρειάζεται σήμερα συντονισμένες προσπάθειες. Και εδώ σας μιλώ και πάλι με βάση την εμπειρία μου. Νομίζω ότι, έξ ονόματος όλων μας, η ΟΙ.ΟΜ.ΚΩ. μετέφερε τα τελευταία χρόνια, με ιδιαίτερη μάλιστα επιτυχία, τα προβλήματα και τα αιτήματά μας σε πολλά διεθνή φόρα.

Συνεργασία, λοιπόν, των σωματείων μας -- που ευχόμαστε να «αυξάνονται και να πληθύνονται» σε αριθμό --, και συσπείρωση όλων μας γύρω από τα ζωτικά πολιτικά και πολιτιστικά θέματα της Κωνσταντινουπολίτικης Ρωμιοσύνης, είναι οι δύο άξονες τους οποίους προτείνω, προκειμένου να επιτελέσουμε μαζί, αυτό το οποίο αποκαλώ, το «διπλό μας ιερό χρέος».

Πρέπει βέβαια να επισημάνω εδώ ότι οφείλουμε οπωσδήποτε να ξεπεράσουμε τις «στείρες αντιπαραθέσεις για πρωτεία επίδειξης», που έκαναν και συνεχίζουν να κάνουν μεγάλη ζημία στο εξωτερικό, δυναμιτίζοντας πολλές φορές τα θεμέλια ενότητας της συντριπτικής πλειοψηφίας των μελών της ΟΙ.ΟΜ.ΚΩ.

Θα ήθελα να κατακλείσω τις λίγες αυτές σκέψεις και προτάσεις μου με μία αναφορά σε ένα άρθρο του Γιάννη Παλαιολόγου, στην Καθημερινή της 11^{ης} Νοεμβρίου, με τίτλο «Χαρτογραφώντας την Διασπορά». Περιγράφει την σκοπιμότητα και απόλυτη αναγκαιότητα μίας μελέτης και σε βάθος ανάλυσης του ρόλου τον οποίο θα μπορούσε να παίξει σήμερα η ανά την υφήλιο ελληνική διασπορά. Δεν είναι ίσως τυχαίο ότι την μελέτη αυτή ανέλαβε ένα ακαδημαϊκό ίδρυμα όπως το Southeast European Studies at Oxford του Κολλεγίου St Antony’s της Οξφόρδης. Παραπέμπω στο άρθρο αυτό γιατί και έμεις, ως Κωνσταντινουπολίτες, σκορπισμένοι σε όλα τα γεωγραφικά μήκη και πλάτη, έχουμε επιστήμονες, διανοούμενους, ακαδημαϊκούς, επιχειρηματίες, πολιτικούς, που μπορούν, ενωμένοι και συντονισμένοι, να κάνουν πολλά!

Τα όσα υποβάλλω σήμερα στην κρίση σας δεν είναι τίποτε άλλο παρά ένα βήμα, ένα βήμα σταθερό και αποφασιστικό, προς την κατεύθυνση αυτή.

Νικόλαος Β. Αναγνωστόπουλος
Θεσσαλονίκη, Σάββατο 18 Νοεμβρίου 2017

Νικόλαος Ζαχαριάδης

«Εθελοντικές Δράσεις στην Ελλάδα

– Κοινωνική Αλληλεγγύη – Διάσωση Τεκμηρίων Ιστορίας»

(Η ομιλία παρουσιάστηκε από τον Ν. Ουζούνογλου)

Κυρίες και κύριοι,

Οι εθελοντικές δράσεις της Οι.Ομ.Κω. στην Ελλάδα είναι εξίσου σημαντικές και πλούσιες με αυτές που έχουν πραγματοποιηθεί στην Πόλη όλα τα τελευταία χρόνια. Παρουσιάζουμε σύντομα της δράσεις αυτές στις επιμέρους ενότητες:

Κοινωνική Αλληλεγγύη

Στο πρόσφατο ενημερωτικό δελτίο της Οι.Ομ.Κω. του Σεπτεμβρίου 2017 έχει παρουσιαστεί λεπτομερές άρθρο για τις πολλαπλές δράσεις στον τομέα αυτό.

Οι δράσεις εν συντομία είναι:

- Διανομή σε 120 οικογένειες (320 άτομα-10 διατακτικές στην Θεσσαλονίκη και 110 στην Αθήνα) κάθε μήνα διατακτικές ύψους 30-40 Ευρώ για αγορά τροφίμων από Σούπερ Μάρκετ.
- Κάλυψη της ίδιας συμμετοχής για φάρμακα και υλικό υγιεινής σε 50 άνεργους αναξιοπαθόντες.
- Κάλυψη σε 10 ανασφάλιστους (δεν έχουν ΑΜΚΑ επειδή δεν μπορεί να ανανεωθεί η άδεια παραμονής τους μη έχοντας ιθαγένεια Ελλάδος ή Τουρκίας).
- Παροχή τροφίμων σε 50 άτομα κατά περιόδους.
- Παροχή στέγης σε 70 αναξιοπαθόντες άστεγους συμπολίτες (Κοσμέτιο Ίδρυμα 55 άτομα σε 33 μικρά ανεξάρτητα διαμερίσματα και 15 άτομα στο ιδρυθέντα το καλοκαίρι του 2016 "Νέο Οίκο του Πολίτη" με 10 ανεξάρτητα δωμάτια.
- Συνοδεία σε νοσοκομεία και δημόσιες υπηρεσίες αναξιοπαθόντων.
- Αγορά αναπηρικών οργάνων, εύρεση αίματος κτλ.
- Παροχή ιματισμού και οικιακών συσκευών.

Το Πρόγραμμα για να υλοποιηθεί ομαλά καταγράφονται κάθε ενέργεια που αφορά αυτό όχι μόνο λογιστικά – οικονομικά αλλά κάθε ενέργεια υποστήριξης που αναφέρεται παραπάνω ώστε να υπάρχει πλήρης καταγραφή των δράσεων.

Πρόκειται για ένα πολύπλευρο και σύνθετο πρόγραμμα που προϋποθέτει:

- Τρέξιμο για εύρεση πόρων, υλικών αγαθών και μέσων.
- Μεταφορές συνέχειας αγαθών.

- Λογιστική καταγραφή των 120 διατακτικών σούπερ μάρκετ (παράδοση των διατακτικών στους ωφελούμενους και παραλαβή των αποδείξεων αγοράς).

Λεπτομέρειες μπορείτε να διαβάσετε στο ενημερωτικό δελτίο της Οι.Ομ.Κω. Σεπτεμβρίου 2017.

Η συνεργασία της Οι.Ομ.Κω με την Ένωση Ομογενών εκ Κωνσταντινουπόλεως και στο πρόγραμμα αυτό είναι άριστη.

Υποστήριξη της Βιβλιοθήκης «Επτάλοφος»

Η βιβλιοθήκη αυτή που είναι δημιούργημα του συμπολίτη μας Νίκου Κιουρκτσόγλου στεγάζεται σε χώρο που έχει παραχωρηθεί από τον Δήμο Καλλιθέας – Αττικής και αποτελεί την πλουσιότερη βιβλιοθήκη στην Ελλάδα σε σύγχρονα βιβλία (30.000) στην τουρκική γλώσσα.

Το Δ.Σ. της Οι.Ομ.Κω. από τις αρχές του 2016 συνδράμει στην Βιβλιοθήκη με τις εξής δράσεις:

- Παροχή υπολογιστή και λογισμικού (ΑΒΕΚΤ από το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών) για την καταλογογράφηση των βιβλίων.
- Εργασία από 3 εθελόντριες σε συνεχή βάση με αποτέλεσμα να έχει καταλογογραφεί σημαντικό μέρος των βιβλίων (30%),

Το νομικό καθεστώς της Βιβλιοθήκης θα πρέπει να αποκτήσει εχέγγυα ώστε να μην έχει την τύχη άλλων βιβλιοθηκών που χάθηκαν όταν ιδρυτές τους δεν βρισκόταν να τα προστατεύσει. Η Οι.Ομ.Κω. καταβάλει προσπάθειες πολλά χρόνια για να εξασφαλιστεί η μελλοντική διατήρηση της Βιβλιοθήκης,

Διάσωση Αρχείων στην Ελλάδα

Μετά από τρίμηνη περίπου περίοδο προετοιμασίας και άριστης συνεργασίας της Διεύθυνσης των Γενικών Αρχείων του Κράτους, της Οικουμενικής Ομοσπονδίας Κωνσταντινουπολιτών (Οι.Ομ.Κω.) και της Ομοσπονδίας Προσφυγικών Σωματείων Ελλάδος (Ο.Π.Σ.Ε.) και την έγκριση από την ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας, ξεκίνησε στα μέσα Οκτωβρίου η φωτογράφιση του Αρχείου που είχαμε αναφερθεί στα προηγούμενα Ενημερωτικά μας Δελτία. Πρόκειται για ένα αρχείο 3.000.000 χειρόγραφων σελίδων στις οποίες έχουν αποτυπωθεί με καλλιγραφικούς χαρακτήρες (ενδεικτικό της μόρφωσης του Ελληνισμού της καθ' ημάς Ανατολής) οι περιουσίες που εξαναγκάστηκαν να αφήσουν οι πρόσφυγες της Μικρασιατικής Καταστροφής. Στο σχετικό Μνημόνιο Συνεργασίας που έχει υπογραφεί η τελευταία

παράγραφος αναφέρει ότι το έργο θα εκτελεστεί χωρίς την οικονομική επιβάρυνση της Πολιτείας αλλά και των δύο Ομοσπονδιών. Η αναγκαία συσκευή φωτογράφισης, κατασκευάστηκε από Πανεπιστημιακό Εργαστήριο και παραχωρήθηκε δωρεάν. Το έργο της φωτογράφισης και της αποδελτίωσης εκτελείται από 8 εθελοντές των δύο Ομοσπονδιών και οι οποίοι με την εντατική τους προσφορά εργασίας έχουν προχωρήσει στην φωτογράφιση σημαντικού αριθμού Ελληνικών Κοινοτήτων της Ανατολής. Σε κάθε περίπτωση οι ανάγκες του έργου κυρίως στον τομέα αποδελτίωσης είναι σημαντικές και είναι ευπρόσδεκτοι πολλοί εθελοντές.

Στο παρελθόν εθελοντές της Οι.Ομ.Κω. ψηφιοποίησαν το αρχείο της καταγραφής των εξαιρούμενων της Ανταλλαγής Ελληνοτουρκικών Πληθυσμών που υπήρξε μια τιτάνια προσπάθεια.

Τέλος αναφέρουμε μια πρόσφατη εθελοντική δράση με την

Δημιουργία Ομάδας Προφορικής Ιστορίας των Νέων Εθελοντών της Οι.Ομ.Κω.

Η ομάδα Νέων Εθελοντών της Οικουμενικής Ομοσπονδίας Κωνσταντινουπολιτών προχώρησε στη δημιουργία Ομάδας Προφορικής Ιστορίας (ΟΠΙ.ΟΙ.ΟΜ.ΚΩ.), με σκοπό την καταγραφή και δημιουργία αρχείου, με μαρτυρίες Κωνσταντινουπολιτών. Το αρχείο αυτό θα είναι πολύ σημαντικό για τη μελέτη της ιστορίας των Ελλήνων της Κωνσταντινούπολης κατά τον 20ο αιώνα, καθ' ό,τι αφενός δεν υπάρχει σήμερα κάποιο αρχείο προφορικής μνήμης Κωνσταντινουπολιτών, αφετέρου με την έλευση του χρόνου εκλείπουν οι μάρτυρες αυτής της ιστορικής περιόδου.

Για την δημιουργία της Ομάδας Προφορικής Ιστορίας οργανώθηκε σεμινάριο τεσσάρων συνεδριών. Το σεμινάριο που πραγματοποιήθηκε από 14 Οκτωβρίου έως 11 Νοεμβρίου 2017, συνδιοργανώθηκε με τον Σύλλογο Ιμβρίων και ήταν ελεύθερο σε όποιον ήθελε να το παρακολουθήσει.